

AMERSFOORT

THUIS VOOR

IEDEREEN

Inhoudsopgave

Amersfoort: thuis voor iedereen	3
Samen verder voor Amersfoort	4
Groen, wonen, sociaal: hoofdonderwerpen en kernpunten	5
1. Groen: een gezonde stad gericht op de toekomst	10
1.1 Doorgaan met het vergroenen van de stad	11
1.2 Fiets, voetganger en OV centraal	13
1.3 Een duurzame stad	16
1.4 Verbeteren van dierenwelzijn en biodiversiteit	18
1.5 Schone lucht voor iedereen	19
1.6 Een groene welzijnseconomie	20
2. Wonen: een stad waar je betaalbaar woont in een fijne buurt	22
2.1 Betaalbare en sociale nieuwbouw	23
2.2 Een groene en duurzame woonomgeving	25
2.3 Betaalbare en passende huisvesting voor iedereen	27
2.4 Alle woonruimte benutten om te wonen	29
2.5 We doen het samen met de buurt én we luisteren naar woningzoekenden.	30
3. Sociaal: een stad waar iedereen mee kan doen	31
3.1 Versterken van bestaanszekerheid en werk	32
3.2 Meer buurthuizen voor ontmoeting en verbinding	34
3.3 We zorgen voor iedereen	35
3.4 Niet over jongeren praten, maar mét hen bouwen aan hun stad	38
3.5 Cultuur verbindt	40
3.6 Meer sport voor een gezonde en sociale stad	42
3.7 Geen ruimte voor discriminatie en racisme	44
3.8 Betere veiligheid en handhaving	46
3.9 Onderwijs: gelijke kansen	48
4. Financiën en bestuur: een toegankelijke en goed georganiseerde gemeente	49
4.1 De gemeente moet meer zelf doen	50
4.2 Versterken van de inspraak van inwoners	51
4.3 Zorgen voor goede informatievoorziening en voor privacy	53
Verantwoording en woord van dank	54

AMERSFOORT

THUIS VOOR

IEDEREEN

Iedereen verlangt naar een plek die voelt als thuis. Een stad waar je jezelf kunt zijn, waar we naar elkaar omkijken en waar niemand er alleen voor staat. Een stad die groen en gezond is, waar je veilig en gemakkelijk lopend of fietsend je weg vindt. Waar je fijn kan wonen. En waar ruimte is om te ontspannen, te sporten en elkaar te ontmoeten. Waar burens elkaar kennen en elkaar steunen als het nodig is.

Een thuis is meer dan een dak boven je hoofd. Het is schone lucht om in te ademen, betaalbare woningen, goede scholen en zorg dichtbij, de kans om mee te doen en om jouw talenten in te zetten, of dat nu via werk, vrijwilligerswerk, mantelzorg of op een andere manier is. En als het even tegenzit door ziekte, zorgen of geldproblemen is er persoonlijke steun, zodat je altijd weer vooruit kunt. Dat is de stad die wij voor ons zien.

Zo'n stad bouw je niet alleen. Die maak je samen. Juist nu, in een tijd waarin verdeeldheid en wantrouwen groeien, is het belangrijk om te kiezen voor verbondenheid. Wij geloven dat dat kan, hier, in Amersfoort. GroenLinks-PvdA Amersfoort staat klaar om daaraan te werken. Samen, voor een eerlijke, groene en sociale stad. Voor Amersfoort, een thuis voor iedereen.

Samen verder voor Amersfoort

GroenLinks en de PvdA werken al jaren vanuit dezelfde overtuigingen: gelijkwaardigheid, solidariteit en verbondenheid. We zetten ons al lange tijd in voor een groene stad waar je fijn kan wonen en voor een sociaal beleid dat echt het verschil maakt. Onze kernwaarden zijn geen loze woorden. We brengen ze in praktijk. Samen, als GroenLinks-PvdA, hebben we bewezen dat verandering mogelijk is. En we gaan door. Samen bouwen we aan een stad waar iedereen meetelt.

In de afgelopen jaren hebben we Amersfoort groener gemaakt, met veel aandacht voor biodiversiteit en het tegengaan van hittestress. Daarnaast hebben we het mobiliteitsbeleid vernieuwd, waarbij voetgangers en fietsers centraal staan, en met een nieuw parkeerbeleid zorgen we voor meer ruimte in de stad en schonere lucht.

We hebben veel nieuwe woningen gerealiseerd, met oog voor betaalbaarheid en voor plekken waar ouderen prettig kunnen wonen. Wijken zijn groener en prettiger geworden om in te wonen.

We voeren al lange tijd een broodnodige strijd tegen racisme en discriminatie. We zetten ons onverminderd in voor iedereen die het moeilijk heeft, van jong tot oud. Met een nieuw, radicaal beleid tegen armoede en schulden, gebaseerd op vertrouwen en persoonlijke ondersteuning, zorgen we dat mensen weer vooruit kunnen kijken. Ook hebben we de zorg toegankelijker en sterker gemaakt, zodat niemand tussen wal en schip valt. Met de buurtbaan geven we mensen de kans om actief mee te doen in onze stad en versterken we de sociale samenhang in onze wijken.

Tegelijkertijd werken we vol overtuiging aan de energietransitie, zodat Amersfoort schoner en duurzamer wordt. We maken de stad klaar voor morgen en zorgen ervoor dat we haar gezond en leefbaar doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Daarom blijft het van belang dat de CO₂-uitstoot in 2030 65% lager is dan in 1990 en dat we in 2050 netto geen CO₂ meer toevoegen aan de atmosfeer.

Groen, wonen, sociaal: hoofdonderwerpen en kernpunten

Om onze doelen te bereiken richten we ons op drie hoofdonderwerpen: Groen, Wonen, Sociaal. Daarnaast doen we voorstellen over de organisatie van de gemeente zelf.

- 1.** Een groene, gezonde en toekomstbestendige stad – met meer natuur, minder uitstoot en ruimte om te leven (hoofdstuk Groen);
- 2.** We pakken de woningnood aan en zorgen voor een betaalbare woning voor iedereen (hoofdstuk Wonen);
- 3.** Een sociale stad waarin we omzien naar elkaar – met goede zorg, gelijke kansen en een gemeente die dichtbij is als het nodig is (hoofdstuk Sociaal);
- 4.** Een betrouwbare, toegankelijke en transparante gemeente, die werkt vóór de stad (hoofdstuk Financiën & Bestuur).

Groen

1

Een groene inrichting van de stad

We maken Amersfoort groener in elke wijk, oud en nieuw. In de binnenstad krijgen de Hof en de Kamp een groene herinrichting waar mensen kunnen ontspannen en elkaar ontmoeten. De Stadsring transformeren we tot een park. Het groen dat we in de stad toevoegen versterkt de biodiversiteit, trekt vogels en insecten aan en maakt onze stad gezonder en aangener om in te wonen.

2

Fietser, voetganger en OV centraal voor een veilige en bereikbare stad

In Amersfoort zetten we de fietser, de voetganger en het openbaar vervoer centraal. Veilige en comfortabele fietspaden en wandelroutes maken het makkelijk om je door de stad te bewegen. Met nieuwe ringlijnen verbinden we snel en slim alle wijken met elkaar. We maken het OV gratis voor mensen met een kleine beurs.

3

Investeren in een groene en sociale economie

We geven de voorkeur aan bedrijven en winkels die duurzaam en sociaal verantwoord ondernemen. Ons nieuwe milieustation maken we zo dat hergebruik en recycling maximaal gestimuleerd worden. Tegelijkertijd zorgen we voor meer stage- en leerplekken voor MBO-studenten, zodat iedereen kan meedoen en kan bouwen aan een toekomstbestendig Amersfoort.

Wonen

4

Meer betaalbare woningen

We zorgen dat er jaarlijks meer dan 1.000 nieuwe woningen komen. Hiervan is minstens 35% sociale huur. We kiezen vaker voor hoogbouw, zodat er ruimte blijft voor groen en openbare plekken. Leegstand pakken we actief aan, zodat iedere woning gebruikt wordt en iedereen een kans heeft op een fijn thuis in Amersfoort.

5

Alle woningen duurzaam

Bij nieuwbouw eisen we duurzame bouw. Bij bestaande woningen helpen we om van het gas te gaan, meer te isoleren en groene daken te leggen. Huurhuizen pakken we samen met woningcoöperaties aan zodat dit fijne en duurzame huizen worden met een lage energierekening en zonder schimmel en vocht.

6

Een woonplek voor iedereen

We gaan voor woningen die het meest nodig zijn, voor jongeren en senioren. We pakken dakloosheid aan. We willen meer samenwoon-concepten, zoals de knarrenhofjes. In de wijk zorgen we voor groen en voor goede voorzieningen.

Sociaal

7

Inzet op ontmoeting voor een saamhorige stad

We willen in elke wijk een buurthuis om saamhorigheid te stimuleren. En we ondersteunen cultuur en sport: zo brengen we mensen samen, versterken we gezondheid en geven we ruimte aan expressie, plezier en ontwikkeling. We versterken de aanpak van discriminatie, binnen het stadhuis en in de stad.

8

Extra helpen waar het nodig is

We investeren extra in kwetsbare wijken en zorgen dat kinderen uit gezinnen met weinig inkomen laptops, schoolspullen en gratis sportmogelijkheden krijgen. Ook volwassenen krijgen maatwerkondersteuning. Met de Amersfoort-Pas, een persoonlijke stadspas waarmee inwoners gratis of met korting kunnen meedoen aan sport, cultuur en andere voorzieningen, kan iedereen volwaardig meedoen.

9

Genoeg preventie en genoeg zorg

Wij bezuinigen niet op de ondersteuning van mensen die dat het hardst nodig hebben: jongeren in de jeugdzorg, dak- en thuisloze mensen en mensen in armoede of met complexe problemen. We investeren juist extra. Tegelijkertijd zetten we volop in op preventie en ondersteuning, zodat mensen gezond blijven en sterker staan in hun leven.

Gemeentelijke organisatie

10

Een toegankelijke en goed georganiseerde gemeente

Wij willen dat de gemeente dichterbij haar inwoners staat en meer zelf doet, met minder externe adviseurs. Dienstverlening maken we duidelijker, makkelijker te vinden en begrijpelijk voor iedereen. Tegelijkertijd geven we inwoners meer mogelijkheden om mee te praten en mee te beslissen over de stad waarin ze leven. Zo bouwen we aan een gemeente die echt van en voor de mensen is.

Een gezonde stad gericht op de toekomst

Amersfoort is de plek waar ons dagelijks leven samenkomt: wonen, leren, werken en ontspannen. Daarom maken we bewuste keuzes die niet alleen nú bijdragen aan een gezonde en leefbare stad, maar ook zorgen voor een duurzame toekomst waarin onze stad een voorbeeld is van groen, eerlijk en toekomstgericht beleid.

Amersfoort groeit, maar de ruimte groeit niet mee. Tegelijkertijd verandert het klimaat: de zomers worden droger en warmer, de winters natter. We hebben al veel gedaan om de biodiversiteit te verbeteren, maar er blijft werk te doen om de natuur in en om de stad gezond te houden. Bovendien dreigt het verkeer in de stad volledig vast te lopen als we nu niets doen. Daarom zijn eerlijke en slimme keuzes nodig om verkeer, natuur en onze leefomgeving met elkaar in balans te brengen. In de afgelopen jaren hebben we stappen gezet om de stad groener en gezonder te maken, die lijn zetten we voort.

GroenLinks-PvdA kiest voor een groen toekomstgericht Amersfoort voor iedereen. We zorgen voor een groene stad, met veel ruimte voor de natuur en waar het fijn is om te verblijven. We zetten de voetganger, fietser en het OV voorop, zo gaan we slim om met de beperkte ruimte en zorgen we voor schone lucht. We zetten vol in op duurzame energie. Duurzaamheid wordt ook de hoeksteen van ons economisch beleid. Zo bouwen we aan een Amersfoort dat klaar is voor de toekomst én nu al leefbaar, gezond en eerlijk is.

1.1 Doorgaan met het vergroenen van de stad

We maken Amersfoort nog mooier en groener dan het nu al is. Dat is goed voor ons allemaal: in een groene omgeving woon je fijner, kunnen kinderen buiten spelen, is buiten bewegen prettiger voor iedereen, is de lucht frisser, is er minder lawaai en hoor je de vogeltjes weer fluiten. Groen is ook onmisbaar in de strijd tegen klimaatverandering: het verkoelt en vermindert hittestress, houdt water vast bij droogte en biedt ruimte voor wateropvang bij hevige regenval.

Vergroenen van de bestaande stad

We vergroenen zoveel mogelijk straten en voegen overal waar dat kan groen toe om de biodiversiteit te versterken. In de binnenstad gebeurde dat al op plekken als de Varkensmarkt en de Hof. Voor de Hof kiezen we samen met de omwonenden en ondernemers voor een groene herinrichting. Zodra de herinrichting van de Hof is afgerond, wordt de Kamp vergroend en verbeterd. Ook in de Langestraat zien we nog volop kansen om te vergroenen. We maken plannen om daar bomen te planten en zorgen voor meer bankjes en prettige plekken om te verblijven.

In wijken rondom de binnenstad, zoals het Soesterkwartier, Kruiskamp en het Leusderkwartier, liggen nog veel kansen voor extra groen. Daar blijven we in investeren. Zo maken we werk van het Soesterpark, dwars door het Soesterkwartier. We beperken ons niet tot deze wijken. Ook in Nieuwland en Schothorst, waar nog relatief weinig bomen staan, gaan we extra vergroenen. Zo maken we héél Amersfoort groener, koeler en aantrekkelijker – ook voor kleine dieren zoals egels, bijen en vogels. Braakliggend terrein dat nog even niet bebouwd zal worden geven we - in overleg met de eigenaar - in bruikleen aan inwoners om bijvoorbeeld een tijdelijke moestuin te creëren.

We kiezen voor kwalitatief hoogwaardig groen. Dat betekent: geen leeg intensief gemaaid gazongras, maar divers bloemrijk groen dat iets doet voor mens en dier. Een groenstrook moet bio-divers zijn, net als een geveltuin of een begroeid dak. We willen dat elke groene toevoeging in de stad bijdraagt aan een gezonde en levendige natuur. We stellen in het groenbeleid duidelijke eisen aan het beheer, ook bij onze uitvoerders. Daarbij letten we op zaken als dierenwelzijn, waterkwaliteit, maaimomenten, stikstof en het gebruikte zaaigoed. We geven de voorkeur aan inheemse, bladverliezende en fruit-dragende beplanting. Die is misschien iets lastiger te onderhouden, maar wel veel beter voor insecten, vogels en de natuur in de stad. En bij herinrichting van de stad werken we zo circulair mogelijk. We kijken waar we bestaande materialen kunnen hergebruiken. Gezien de beperkte ruimte zoeken we de vergroening niet alleen op straatniveau, maar ook op gevels en daken.

Groen bij nieuwbouw

Nieuwe woningen bouwen we binnen de stad. Maar we stellen daar wel eisen aan: de leefomgeving moet groen zijn en van hoge kwaliteit. De ontwikkeling van De Hoef laat zien hoe het kan: met woningen in een

stedelijke setting, maar ook veel aandacht voor groen en ruimte. Door te verdichten blijven voorzieningen dichtbij en willen mensen minder snel de auto pakken.

Buitengebied en stadsparken

De stad moet groener worden en het buitengebied moet groen blijven. Daarom staan we geen bebouwing toe in het buitengebied, zoals in Hoogland-West of Stoutenburg-Noord. Landgoed Groot Weede in Hoogland (het land van boer Kok) mag niet worden volgebouwd met huizen, maar moet worden ingericht als een groene ecologische en recreatieve verbinding tussen de Eem, landgoed Coelhorst en park Schothorst. Bovendien

vinden wij het behoud van de verschillende weidevogelgebieden in Hoogland-West erg belangrijk. Deze groene gebieden zijn van grote waarde voor natuur, landschap en recreatie, en verdienen blijvende bescherming. Ook onze stadsparken moeten we koesteren. Ze bieden ruimte voor ontmoeting, spel en natuur in de stad. Wat GroenLinks-PvdA betreft, is bebouwing in onze parken onacceptabel. Stadsparken zijn onmisbaar voor een leefbare stad en het kostbare groen mag onder geen beding worden opgeofferd. We willen meer mensen de kans geven te genieten van al dit groen, daarom komen er wegwijzers naar onze stadsparken.

1.2 Fiets, voetganger en OV centraal

In Amersfoort moet iedereen zich veilig en gezond kunnen bewegen binnen de stad. Uitgangspunt is dat je te voet en op de fiets overal op een prettige en veilige manier kunt komen. Binnen en tussen wijken moet door slimme verkeerscirculatie en inrichting de fiets de snelste en gemakkelijkste manier van vervoer zijn, waarbij je met de fiets altijd sneller bent dan met de auto. Scholen, sportclubs en winkels moeten zo bereikbaar zijn dat je er zonder hinder van rijdende of geparkeerde auto's lopend of fietsend naartoe kunt.

Voorheen was de auto nog te vaak het uitgangspunt van mobiliteitsbeleid in Amersfoort. In de afgelopen raadsperiode is Amersfoort een andere koers gaan varen en dat hebben we sterk ondersteund. Daar gaan we mee door: met een evenwichtig mobiliteitsbeleid maken we de stad mooier, fijner, duurzamer én veiliger. En gezonder: als we meer ruimte geven aan voetgangers en fietsers, verbetert de luchtkwaliteit. Dat is goed voor iedereen, en vooral voor kinderen, ouderen en mensen met een kwetsbare gezondheid.

Voetganger en fiets centraal

We blijven investeren in veilige en logische fiets- en wandelroutes, en pakken knelpunten aan zodat verplaatsen te voet of per fiets ook echt overal de prettigste optie wordt. We zorgen ervoor dat fietsers met zo weinig mogelijk hindernissen (verkeerslichten, voorrangssituaties en paaltjes) door de stad kunnen fietsen. Bij herinrichting van straten betekent dit dat er wellicht (veel) minder parkeerplaatsen terugkomen. Per auto kun je ook overal in Amersfoort komen. Alleen duurt dat soms langer, doordat de fietser voorrang krijgt. We streven ernaar dat alle inwoners, waar ook in de stad, binnen 10 minuten lopen een basisschool,

supermarkt, huisarts, hoogwaardige OV-halte en wijkgroen tot hun beschikking hebben. En binnen 10 minuten fietsen zijn inwoners in een volwaardig winkelcentrum, culturele voorziening, sportpark, treinstation. Hierbij moeten we straten met te weinig kwaliteit als eerste aanpakken. We hebben de eerste stappen gezet naar verbetering van onder meer de Soesterweg, Liendertseweg, Albert Schweitersingel, Leusderweg en de Ringweg Randenbroek. Veilige en logische fietsroutes betekent dat we naast de fietssnelwegen ook de onderliggende fietsroutes – liefst tot bij de voordeur – willen verbeteren. Het streven is dat je geen goede reden meer kan aanvoeren om de fiets te laten staan.

“We zetten de fiets, voetganger en OV centraal.”

Daarnaast weten we dat de stad dichtslibt als het aantal auto's meegroeit met het aantal nieuwbouwwoningen. Daarom is het nodig om die groei af te remmen om de stad ook met de

auto bereikbaar te houden. Dit betekent dat bewoners van nieuwe woningen minder auto's kunnen bezitten dan gemiddeld en dat ook in bestaande woningen het autogebruik omlaag moet.

De maximumsnelheid voor auto's gaat daarbij omlaag. Dat is veiliger, rustiger en schoner. Binnen de bebouwde kom is 30 km/uur inmiddels de norm. We willen dat alleen op grote doorgaande vierbaanswegen nog een hogere maximumsnelheid bestaat en dat die wordt beperkt tot 50 km/uur. Dat betekent dat de snelheid op bijvoorbeeld de Outputweg en de Rondweg-Noord ook naar 50 km/uur gaat. Bij de provincie maken we ons hard om de maximumsnelheid op de Bunschoterstraat te verlagen naar 50 km/uur om de geluidsoverlast voor bewoners in Nieuwland en Hoogland te beperken. Het 30 km/uur-beleid kan zorgen voor meer doorgaand verkeer in woonstraten. Dat willen we niet. Daarom leggen we indien nodig een knip in een straat om autoverkeer om te leiden en de fietser ruim baan te geven.

Bij de spoorwegovergang aan de Barchman Wuytierslaan, vlak bij de ingang van DierenPark Amersfoort, komen fietsers, voetgangers, auto's en bussen op een beperkt oppervlak samen. Dat leidt regelmatig tot drukte en onoverzichtelijke situaties. Zeker nu de stad groeit, is het belangrijk om deze plek toekomstbestendig en veiliger in te richten. We zijn blij dat erger is voorkomen bij de discussie rond de Westelijke Ontsluiting. GroenLinks-PvdA kiest voor een realistische én duurzame oplossing, waarbij we vooral kijken naar voetganger, fiets en OV. We zoeken een oplossing die de veiligheid waarborgt, zorgt voor betere doorstroming én past bij onze visie op duurzame mobiliteit.

Openbaar vervoer voor iedereen

Goed en betaalbaar openbaar vervoer is onmisbaar voor een leefbare stad, niet alleen voor wie er echt op aangewezen is, maar ook als een volwaardig alternatief voor de auto, naast fietsen en lopen. Daarom maken we de pilot 'gratis OV voor minima' een vast onderdeel van ons vervoerbeleid en breiden we deze uit,

zodat mensen niet alleen in de daluren, maar altijd gratis kunnen reizen. Daarnaast zorgen we met de introductie van de 'Cirkellijn' voor een snellere en comfortabelere verbinding tussen de wijken, zonder dat je altijd via het station hoeft te reizen. We zetten ons er voor in om een gezamenlijk informatiepunt voor bus en trein mogelijk te maken op het centraal station. Zo maken we het reizen binnen Amersfoort slimmer en makkelijker voor iedereen.

**“We maken OV
blijvend gratis voor
minima.”**

Van Ring naar Park

GroenLinks-PvdA maakt van de transformatie van de Stadsring naar een park een topprioriteit. We willen de drukke verkeersader omvormen tot een levendig stadspark waar Amersfoorters kunnen wandelen, fietsen, sporten en elkaar ontmoeten. Een plek die de stad verbindt, verkoeling biedt, water opvangt en de biodiversiteit versterkt. De huidige situatie is onhoudbaar: dagelijks rijden er zo'n 30.000 auto's over de Stadsring, wat zorgt voor files, lawaai, luchtvervuiling en gevaarlijke verkeerssituaties.

Daarom willen we de Stadsring versmallen van vier naar twee rijstroken. We hebben daarbij oog voor de neveneffecten, bijvoorbeeld op de Ringweg Kruiskamp/Koppel. De vrijgekomen ruimte gebruiken we voor vergroening en voor een veilige, brede fietsroute. Het huidige fietspad is te smal, te druk en te gevaarlijk. Fietzers verdienen meer ruimte en die gaan we creëren. We hebben het Mobiliteitsplan al aangepast, maar dat is niet genoeg. GroenLinks-PvdA wil dat dit plan versneld wordt uitgevoerd. De komende vier jaar maken we een concreet uitvoeringsplan en zetten in elk geval de eerste stappen in de verandering tot een versmalde groene Stadsring. Het resultaat hiervan moet zichtbaar zijn voor de inwoner.

“We maken de transformatie van de Stadsring naar een park topprioriteit.”

De stad in evenwicht: parkeren en deelvervoer

Een evenwichtig parkeerbeleid maakt ruimte voor een prettige en veilige leefomgeving. Het creëert ruimte voor meer groen, wat helpt tegen hitte en wateroverlast, en biedt ruimte voor spelende kinderen, fietsers en voetgangers. We zijn ons echter ook goed bewust dat dit beleid in Amersfoort tot heftige discussies heeft geleid. Die zorgen en reacties nemen we serieus, want het raakt mensen direct in hun dagelijks leven.

Toch zijn deze keuzes onvermijdelijk om de stad klaar te maken voor de toekomst. Met het groeiende aantal auto's moeten we voorkomen dat Amersfoort dichtslibt en we moeten de schaarse openbare ruimte goed gebruiken. Daarom zetten we de invoering van betaald en vergunning-parkeren door, met uiteindelijk de ambitie dit in de hele stad door te voeren, waarbij we eindigen in Noord. En we kijken naar de hoeveelheid parkeerplaatsen per woning, de 'parkeernorm.' De discussies rond, zorgen over en reacties op het parkeerbeleid nemen we serieus. Daarom volgen/monitoren we de effecten tijdens het uitrollen van het parkeerbeleid op de voet.

Op de plek van een auto kunnen wel tien fietsen of vier bakfietsen staan. We gaan ruimtemakers stimuleren waarbij een parkeerplaats ook gebruikt kan worden voor het stallen van andere vervoermiddelen in de openbare ruimte, zeker waar dit lastig gaat op eigen terrein.

In onze stad is de stoep voor alle voetgangers. We stimuleren wandelen en spelen op de stoep. Mensen met een rolstoel, rollator,

kinderwagen of ander hulpmiddel moeten de stoep ook vrijuit kunnen gebruiken. We handhaven streng op parkeren op de stoep en het blokkeren van de stoep door bijvoorbeeld afval en vuilcontainers. Op plekken waar vaak geparkeerd wordt op de stoep wordt, proberen we de stoep te beschermen. Dit doen we bijvoorbeeld door het plaatsen van groenstroken of paaltjes.

Eén deelauto vervangt ongeveer 11 tot 14 eigen auto's. Elke auto die niet gemaakt hoeft te worden is milieuwinst. En het scheelt veel ruimte op straat. Die ruimte laten we ten goede komen aan groen of de fietser/voetganger door parkeerplaatsen te verwijderen bij bijvoorbeeld tien deelauto's in een wijk. Deelauto's zijn vooral goedkoper dan een eigen auto voor iedereen die minder dan 10.000 km per jaar rijdt. Om deelauto's aantrekkelijker te maken voor autobezitters stimuleren we elektrische deelauto's, met een ruimhartig vergunningsbeleid en stimuleringsbudgetten voor nieuwe gebruikers. Elektrische deelauto's en particuliere auto's moeten goedkoop kunnen opladen. Deelmobiliteit op twee wielen willen we organiseren vanuit hubs die worden ingericht op plekken waar nu auto's geparkeerd staan.

Toegankelijkheid van de openbare ruimte

Iedereen moet mee kunnen in de verschuiving van auto naar lopen, fietsen en OV. Daarom moet de fietsveiligheid rond scholen verder verbeterd. We horen nog te vaak: 'ik laat mijn kind niet alleen naar school fietsen.' Afspraken over parkeren bij scholen rond haal- en brengtijden kunnen goed helpen om de balans tussen lopen, fiets en auto te verbeteren. We maken het makkelijker om schoolomgevingen tijdens venstertijden autovrij te maken. Deelbakfietsen, deelmobiliteit en initiatieven zoals de fietswerkplaats zijn ook belangrijk. Bij werk aan de weg en bij omleidingen is er vaak te weinig aandacht voor fietsers en voetgangers. Ook dat moet beter. Verder zetten we sterk in op rolstoeltoegankelijkheid. En we pakken punten aan waar mensen zich onveilig voelen op straat.

1.3 Een duurzame stad

Amersfoort wil uiterlijk in 2050 CO2-neutraal zijn. Op deze manier beperken we de onze impact op het klimaat en onze omgeving. We moeten daarom volop doorgaan met het verduurzamen van de stad en waar mogelijk versnellen, door bijvoorbeeld zo snel mogelijk van het gas te gaan. De gemeente heeft hierin een cruciale rol en GroenLinks-PvdA vindt dat die, samen met de buurten, ook zelf actief moet gaan deelnemen in de verduurzaming.

Duurzame verwarming en stadswarmte

We vinden stadswarmte via warmtenetten een goede optie om van het gas te gaan. Dat is voor veel mensen makkelijker en goedkoper dan een eigen warmtepomp. Daarnaast maken veel warmtepompen samen ook veel herrie, zeker als ze dicht op elkaar staan. Afnemers van stadswarmte kunnen niet overstappen naar een andere leverancier. Daarom richten we als gemeente, samen met de provincie en buurgemeenten een publiek warmtebedrijf op en zorgen we zo dat de prijs van warmte stabiel en betaalbaar blijft. Ook de bestaande warmtenetten worden onderdeel van het publieke warmtebedrijf.

We willen zo snel mogelijk af van biomassa als bron. Daarom willen we dat de gemeente een regierol pakt in de ontwikkeling van duurzame bronnen zoals aquathermie (warmte uit water) en geothermie (aardwarmte). De gemeente moet bereid zijn hier ook zelf in te investeren. Voor de zekerheid van warmtelevering zal biomassa nog nodig blijven bij extreme kou en bij storing en onderhoud van andere bronnen, maar het mag geen basis vormen voor de verwarming van woningen.

Niet alleen duurzame energie, ook verminderd verbruik is belangrijk. “Amersfoort Isoleert” wordt de stadscampagne die zo duidelijk en makkelijk is, dat iedereen eraan mee wil doen. Hierbij ondersteunen we het gebruik van bio-based isolatiemateriaal, om de impact van het

maken van isolatiemateriaal te beperken en de markt hiervoor aan te jagen.

Netcongestie

Netcongestie en de stikstofproblematiek zorgen voor grote belemmeringen voor woningbouw. Als gevolg hiervan komt het voor dat bedrijven kunnen niet verplaatsen en soms zelfs niet kunnen verduurzamen. Op beide hebben we als gemeente beperkt invloed, maar we moeten zeker doen wat we wel kunnen: dat is inzetten op netbewust en energieneutraal bouwen en op batterijopslag en we moeten haast maken met warmtenetten. Daarnaast analyseert de gemeente zijn eigen energieaansluitingen om te onderzoeken of er contractvermogen teruggegeven kan worden of gedeeld kan worden met derden. De gemeente onderzoekt of zij actief deel kunnen nemen in het Bestuurlijk Akkoord Netcongestie & OV. De gemeente stimuleert het toepassen van energiemanagementsystemen (EMS) in eigen gebouwen en bij verenigingen en burgers om het gebruik en opslag van energie actief te managen in relatie tot netcongestie.

Duurzame energie

We nemen als gemeente het voortouw om te zorgen dat de regionale doelen (de zogenaamde RES-doelen) voor de opwekking van schone stroom met wind- en zonne-energie worden gehaald. We gaan door met de ontwikkeling van de al geplande windturbines en daarnaast stimuleren we kleinere turbines op geschikte hoeklocaties op

bestaande gebouwen. Dit laatste levert een stabiel energiesysteem op en het is minimaal belastend. We willen geen dieselaggregaten als tussenoplossing, alleen in uiterste nood, zoals bij acute stroomuitval.

Ook op regionaal niveau willen we dat opgewekte energie niet verloren gaat en dat het stroomnet stabiel wordt. We willen daarom dat netbeheerder Stedin, de gemeente en provincie verkennen hoe Amersfoort een proeflocatie kan worden voor seizoensopslag van elektriciteit.

Waar mogelijk en waar draagvlak is zorgen we ervoor dat de buurt kan samenwerken in een energiecoöperatie. Deze wordt opgericht op plekken waar duurzame energie wordt opgewekt of wordt opgeslagen. Dit

kan op kleine schaal al een heel goede mogelijkheid zijn, bijvoorbeeld met een appartementencomplex of een aantal straten.

Te veel daken worden nu nog niet benut voor de energietransitie. We weten dat de gemeente niet kan ingrijpen op particuliere daken, maar willen wel dat de gemeente samen met de provincie zonnepanelen op daken en gevels blijft stimuleren. Vanwege een overvol stroomnet (netcongestie) kunnen veel zonnepanelen momenteel niet aangesloten worden op het stroomnet. Daarom is ook opslag van energie, kleine windturbines op gebouwen en eigen gebruik door bedrijven onderdeel van de aanpak. Zo kunnen we als stad vergroenen en geven we bedrijven de zekerheid van schone stroom en een stabiel stroomnetwerk.

1.4 Verbeteren van dierenwelzijn en biodiversiteit

We zorgen dat er in de steeds drukker wordende stad voldoende ruimte blijft voor dieren en dat we de kwetsbare biodiversiteit beschermen. In de afgelopen acht jaar is in Amersfoort veel geïnvesteerd in de biodiversiteit in de stad. Dat is bijvoorbeeld te zien aan de uitbreiding van het aantal perkjes en meer verschillende plantensoorten in de hele stad. Daardoor is er voor insecten en andere dieren meer voedsel en is er ook het hele jaar door voedsel te vinden. Door toevoeging van groen rond, tegen en op gebouwen zorgen we voor schuil- en broedplekken.

Vergroenen van tuinen en huizen

We stimuleren inwoners hun tuinen te vergroenen en ondersteunen degenen voor wie dit lastig is. Dankzij GroenLinks en de PvdA rijdt er inmiddels een zogenoemde Tegeltaxi die 'gewipte' tegels gratis ophaalt en Amersfoort doet weer mee aan het NK Tegelwippen. Zo halen we tegels weg en planten er groen voor terug.

We stimuleren bewoners om groene daken aan te leggen, om de biodiversiteit verder te bevorderen, zeker in wijken met een beperkt groenoppervlak. Daarnaast stimuleren we toepassing van groene daken bij nieuwbouwontwikkelingen en herontwikkelingen op bedrijventerreinen. Andersom geldt ook dat sommige sporten, denk aan padel, prima op daken beoefend kunnen worden. Daardoor bespaar je ruimte op straatniveau die we juist zo groen mogelijk willen inrichten.

Verbinden van groene zones

We verbinden waardevolle groene zones met elkaar zodat vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren zich vrijer door de stad kunnen bewegen. We maken werk van de

verbinding van Park Schothorst met Coelhorst en de Eem. We zorgen dat op bosrijke plekken in de stad zo min mogelijk lichtvervuiling en lawaai is, zodat dieren in rust kunnen leven. We zorgen dat dieren in de stad een veilig, gezond en rustig leven kunnen leiden. Door aandacht te besteden aan hun leefomgeving, het creëren van veilige routes en beschutting, en het beschermen van kwetsbare soorten, maken we Amersfoort niet alleen groener, maar ook diervriendelijker.

We willen ruimte maken voor het idee van het Soesterpark, een groene long aan de rand van het Soesterkwartier die ook voor de toekomstige bewoners van De Nieuwe Stad en de Kop van IJssel ruimte biedt voor de broodnodige groene recreatie. Deze groengordel vormt tevens de ecologische verbinding vanuit de stad richting Birkhoven en Bokkeduinen. Ook ontstaan er kansen voor een groene en recreatieve verbinding over de Eem. Dit is geen eenvoudige ambitie. Hiervoor moeten we in overleg met de sportclubs die nu in de Groengordel zitten, om te kijken of er voor hen een geschiktere locatie in de buurt te vinden is of een betere inpassing in het toekomstige groengebied.

1.5 Schone lucht voor iedereen

Amersfoort heeft een slechtere luchtkwaliteit dan het gemiddelde in Nederland. Langdurige blootstelling aan fijnstof en andere schadelijke stoffen kan je levensverwachting met een jaar verkleinen. De kans op longaandoeningen als astma, bronchitis, COPD en op hart- en vaatziekten hangt ook samen met luchtverontreiniging. Amersfoort is een dichtbevolkte stad met verkeersaders die dwars door de stad lopen. Ook willen we de stad verder verdichten, waardoor er zonder aanvullende maatregelen een slechtere luchtkwaliteit dreigt. Daarom zet GroenLinks-PvdA in Amersfoort in op een schonere lucht.

Beperken van de uitstoot van verkeer

Het autoverkeer heeft een belangrijke invloed op de luchtkwaliteit in de stad. We stimuleren fietsen, wandelen en het gebruik van OV, zoals uiteengezet in §1.2. Daarnaast zetten we ons in om de maximumsnelheid op provinciale wegen te verlagen naar 50 km/u en op de A28 en A1 rond de stad naar 80 km/u. Dit is veiliger en schoner. Ook willen we dat het Rijk zorgt voor geluidschermen langs de A28 ten zuiden van Nimmerdor, voor de mensen in het Leusderkwartier en de Berg-Zuid en dieren in Nimmerdor.

Houtstook, vuurwerkverbod

Amersfoort haalde het wereldnieuws met het terugdringen van houtstook. Dit is een weg die al lange tijd is ingeslagen, maar die taai is in de uitvoering. Nog lang niet iedereen is zich bewust van de gezondheidsschade van houtrook en ook lang niet iedereen durft aan te geven hoeveel last hij heeft van de houtrook van zijn burens. Dit is niet iets waar mensen

makkelijk samen uit komen. We zetten in op voorlichting en handhaving om de regels rondom houtrook breder bekend te maken.

We zijn blij met het landelijke vuurwerkverbod. Dat ondersteunt ons lokale vuurwerkverbod. Dit is belangrijk voor de luchtkwaliteit en voor het welzijn van dieren. We zetten in op een aantrekkelijk alternatief voor individueel vuurwerk, zoals een show om Oud en Nieuw te vieren. Zo vieren we samen, veilig en schoon.

Rookvrije gemeente

Amersfoort streeft ernaar een rookvrije gemeente te worden. Dat betekent dat we op openbare plekken die mensen niet kunnen ontlopen zoals op schoolpleinen, sportvelden en bij bushaltes willen zorgen dat mensen niet worden blootgesteld aan rook van sigaretten of vapes. GroenLinks-PvdA wil dit uitbreiden naar terrassen, zodat mensen ook daar rookvrij kunnen zitten.

1.6 Een groene welzijnseconomie

Een gezonde economie is belangrijk voor onze samenleving en dit mag niet ten koste gaan van mens en natuur. Daarom zetten we in op een groene welzijnseconomie met lokale wortels. Dat is een economie die werkt met sociale grondrechten: huisvesting, een passende opleiding, menswaardig werk, goede gezondheidszorg en een veilige en gezonde leefomgeving.

Nieuwe Economische Index

GroenLinks-PvdA wil dat de gemeente kan sturen op deze nieuwe economie. Momenteel ontbreekt het echter nog aan goede criteria om daarop te kunnen sturen. Daarom ontwikkelen we een Nieuwe Economie Index voor de ontwikkeling van de Groene Welzijnseconomie, naar voorbeeld van Utrecht. Hierin krijgen onderwerpen als circulariteit en sociaal ondernemerschap een plek.

“Met onze inzet op de groene welzijnseconomie maken we wél keuzes welke bedrijven we stimuleren om zich in Amersfoort te vestigen.”

Op dit moment stuurt de gemeente Amersfoort ineffectief op welke bedrijven zich vestigen. Als we daar niet op letten, krijgen we bedrijven die niet veel toevoegen aan de lokale omgeving en economie. Met onze inzet op de groene welzijnseconomie maken we wél keuzes welke bedrijven we stimuleren om zich in Amersfoort te vestigen.

We gaan selectiecriteria opstellen voor bedrijfsvestiging, bijvoorbeeld op nieuwe bedrijventerreinen of bij de toekenning van kavels met behulp van de nieuwe economische index. We geven de voorkeur aan sociale en duurzame bedrijven en winkels.

Circulair ondernemen

We stimuleren circulair ondernemerschap, bedrijven die herbruikbare materialen gebruiken, of grondstoffen uit de landbouw, zoals hout en olifantsgras. Startende circulaire bedrijven en productie- en verwerkingsketens van hernieuwbare grondstoffen ondersteunen we extra. Dat doen we onder meer door het in stand houden van het gemeentelijke Toekomstfonds en het versterken van de samenwerking met de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM). In die samenwerking is circulair ondernemerschap één van de speerpunten. Bij het toewijzingsbeleid creëren we plekken voor circulaire ondernemers. Denk daarbij aan werkplaatsen, aan winkels met lokale producten en aan reparatie-, deel- of retourlocaties. Dit draagt ook bij aan meer lokale, betekenisvolle werkgelegenheid.

Het milieubrengstation wordt binnenkort verplaatst naar bedrijventerrein Vinkenhoef. Daar zetten we in op de inrichting van een circulair ambachtscentrum. Met een modulaire en flexibele opzet is deze voorbereid op

toekomstige veranderingen in afvalstromen. We werken zo veel mogelijk samen met lokale ondernemers en kringloopwinkels om afval te voorkomen en producten een tweede leven te geven. Denk daarbij aan hergebruik van hout of reparatie van apparaten. We betrekken lokale opleidingen bij het circulaire ondernemen door bijvoorbeeld stageplaatsen aan te bieden bij het circulair ambachtscentrum of nieuwe ideeën te integreren.

Vitale stad en bedrijvigheid

We blijven samenwerken met de ondernemers in de binnenstad en de vastgoedhouders aan een vitale binnenstad. Het aanwakkeren van lokaal en duurzaam ondernemerschap staat daarin centraal.

Amersfoort blijft een aantrekkelijke stad voor de dienstensector. We zorgen voor goede bereikbaarheid van bedrijventerreinen met fietspaden en OV-verbindingen. Zo stimuleren

we werknemers om duurzame mobiliteit te gebruiken.

We willen het aantal betaalde stageplaatsen voor MBO-ers in de stad vergroten, ook intern bij de gemeente zelf. Zo draagt de economie ook bij aan de ontwikkeling van jongeren.

We willen meer werk maken van langdurige leegstand van winkels, productiehallen en kantoren. Die trekken vandalisme en verloedering aan. Bovendien is langdurige leegstand een teken dat de prijs te hoog is. Winkelgebieden met veel leegstand vragen om een gerichte oplossing, zoals een winkelstraatmanager die helpt om het aanbod en de onderlinge samenwerking tussen winkels te verbeteren. Winkelpanden komen ook onder de Leegstandsverordening te vallen, zodat de gemeente meer instrumenten heeft om deze leegstand aan te pakken. We stimuleren horeca buiten de binnenstad om de cohesie in wijken te versterken.

Een stad waar je betaalbaar woont in een fijne buurt

Wonen is een mensenrecht, geen luxe of verdienmodel, maar in Amersfoort heeft nog lang niet iedereen een betaalbare of passende woning. Een woning moet een veilige, schone plek zijn in een buurt waar je je thuis voelt en je burens ontmoet: op de sportclub, bij de speeltuin of in het buurthuis. Wonen is de basis van een goed en veilig leven. Daarom kiezen wij er vol voor om de woningnood aan te pakken en te investeren in volkshuisvesting: betaalbaar wonen in een fijne, leefbare buurt voor iedereen.

De ruimte in de stad voor nieuwbouw is schaars. En er zijn veel mensen die met smart wachten op die ene woonplek. Dat vraagt lastige keuzes. We hebben laten zien dat het kan. De afgelopen jaren realiseerden we ongeveer 1.000 nieuwe woningen per jaar, betaalbaar, sociaal én duurzaam, bijvoorbeeld in Vathorst en de Hoef. We gaan hiermee door, we bouwen binnen de stad, zoals op de Wagenwerkplaats en Langs Eem en Spoor. We zijn tegen bouwen in het buitengebied.

We bouwen de woningen die het hardst nodig zijn; voor jongeren die een eigen plek zoeken en voor ouderen die graag kleiner

willen wonen. Als ouderen die nu nog in een gezinswoning wonen kunnen verhuizen, komen er ook weer grotere woningen vrij voor gezinnen die meer ruimte nodig hebben. We gaan leegstand tegen en laten geen woning onbenut. We helpen mensen die niet op eigen kracht een woonplek vinden en mensen die niet kunnen wachten zoals dakloze mensen, spoedzoekers en mensen die onlangs een verblijfsvergunning hebben gekregen. Soms zijn tijdelijke oplossingen nodig, maar we kiezen in de eerste plaats om te bouwen voor de toekomst, voor woningen die generaties mee kunnen en die bijdragen aan een fijne en groene buurt.

2.1 Betaalbare en sociale nieuwbouw

De woningnood is ongekend hoog. Daarom blijven we komende jaren nieuwe woningen bouwen. De beoogde 1.000 woningen per jaar alleen is niet genoeg. De komende 4 jaar zetten we daarbovenop in op extra flexibele woningen die op korte termijn gerealiseerd kunnen worden, ter bestrijding van woningnood, met name onder jongeren.

Met alleen het motto ‘bouwen, bouwen, bouwen’ komen we er niet, het gaat erom dat we betaalbare woningen krijgen. Naast sociale huur zetten we ook in op betaalbare koopwoningen. Deze zijn hard nodig voor mensen die net iets te veel verdienen voor een sociale huurwoning. We zetten in op 75% betaalbare woningen bij nieuwbouwplannen, waaronder minimaal 35% gereguleerde sociale huur. We voorkomen verkoop van sociale huur in wijken waar al weinig sociale huur is. Juist in die wijken voegen we extra sociale huurwoningen toe en we kunnen soms juist wat soepeler zijn waar dit een betere mix oplevert.

Om te voorkomen dat de gesubsidieerde woningen snel met veel winst worden doorverkocht maken we gebruik van een terugverkoopplicht en een anti-speculatiebeding. Om dit mogelijk te maken moet de gemeente desnoods zelf investeren via een ‘fonds betaalbare koop.’ We gaan onderzoek doen of een systeem van inkomensafhankelijke erfpacht kan helpen de koopprijs van woningen meer behapbaar te maken en ook op de lange termijn betaalbaar kan houden, zodat bewoners blijvend naar draagkracht betalen voor koopwoningen.

Verdichting

Er is weinig ruimte in Amersfoort. Dat vraagt om een nieuwe stedenbouwkundige visie waarbij we zorgen voor verdichting,

“We zorgen dat er jaarlijks meer dan 1.000 nieuwe woningen komen.”

zonder anonieme drukte. Dat betekent meer hoogbouw met een groene omgeving. En het betekent gedeelde voorzieningen en ontmoetingsruimtes zoals bijvoorbeeld een groene binnentuin of groen dakterras. De buurt profiteert van deze extra voorzieningen. Zo bouwen we de groenste en sociaalste wijken van Nederland.

De komende jaren wordt onder andere gebouwd in het Hoefkwartier (naast station Schothorst), Bovenduist en het gebied Langs Eem en Spoor. Bij de nieuwbouw zorgen we dat voorzieningen zoals een huisarts, supermarkt, ontmoetingsplekken en kinderopvang snel op orde zijn.

Energieneutraal en netbewust bouwen is van groot belang, omdat netcongestie (en de stikstofproblematiek) grote belemmeringen zijn bij de woningbouw.

Amersfoort heeft relatief veel grondgebonden woningen voor gezinnen, terwijl er vooral vraag is naar woningen voor één of twee personen.

Dat betekent dat we vaker kleinere woningen moeten bouwen voor met name jongeren en ouderen. We bouwen voor de toekomst. Door met hoge kwaliteit te bouwen en nieuwe woningen slim in te delen kunnen ze generaties mee. Omdat we op de korte termijn iets willen doen aan de grote woningnood, bijvoorbeeld onder jongeren, kunnen we niet volledig zonder flex-woningen. In die situaties bieden tijdelijke woningen een oplossing, maar ook dan garanderen we een kwalitatief goede woning.

Doorstroming

We bevorderen de doorstroming om te zorgen dat meer mensen een passende woning vinden. Daarom geven we bij nieuwbouwprojecten voorrang aan mensen die een sociale huurwoning in de buurt achterlaten. Ook mensen die een grote woning achterlaten, zoals 'empty nesters' of senioren, krijgen voorrang bij verhuizing. Als

senioren door kunnen stromen, komen er meer 'verhuisbewegingen' op gang. Per senior-huishouden dat een eengezinswoning verlaat, ontstaan er 6 à 7 verhuisbewegingen van mensen naar een beter passende woning. Dat is winst voor heel veel mensen.

Er zijn steeds meer mensen die willen kunnen wonen en leven met anderen. Ook sommige ouderen. Daarom faciliteren we alternatieven zoals wooncoöperaties, woongemeenschappen, friends-wonen, meergeneratiewoningen en knarrenhofjes. De Soesterhof is een mooi voorbeeld van collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) waar mensen prettig samenwonen en faciliteiten delen. Wel is het van belang dat de dichtheid hoger is. We creëren kansen door regels te verruimen. We nemen als gemeente een leidende rol om deze woonvormen mogelijk te maken.

2.2 Een groene en duurzame woonomgeving

Nieuwbouw en transformatie zijn een kans om tegelijkertijd de stad te verduurzamen en te vergroenen. Alle nieuwe woningen zijn energieneutraal en nieuwbouwplannen zijn klimaatadaptief. We hebben extra aandacht voor een groene woonomgeving. Verder eisen we een inrichting van de woonomgeving die zorgt voor verkoeling in de zomer en voor het vasthouden van water zowel voor droogte als bij extreme neerslag. Dat het Rijk juist minder regels wil en zo de kwaliteit van nieuwbouw verlaagt, vinden we in Amersfoort niet acceptabel. Wij kiezen voor toekomstbestendige bouw, samen met bouwers en overheden in het convenant duurzame woningbouw.

Groene woonomgeving

We houden voor de vergroening van de stad vast aan het zogenoemde 3-30-300 principe. Dat betekent dat minimaal 3 er bomen zichtbaar zijn vanuit elk huis, dat er minimaal 30% boomkroon-oppervlak is in elke wijk en dat je vanuit elke woning naar een parkje kunt op maximaal 300 meter loopafstand. We zien hier grote verschillen tussen wijken. Terwijl de Amersfoortse Berg bijvoorbeeld makkelijk voldoet aan deze regel, geldt dat veel minder voor Zielhorst, Kruiskamp of delen van Vathorst.

We zijn zuinig op onze parken en het groen aan de rand van de stad. Vathorst-Bovenduist is de laatste grote uitbreiding buiten de stad. Hoogland-West en Stoutenburg-Noord moeten groen blijven. Met transformatie en nieuwbouw in de stad en in de buurt van treinstations maken we een stad waar je lopend of met de fiets het snelst bent. In de periode na 2030 ontwikkelen we het middendeel van het industriegebied de Isselt ('vak C en D') tot een gebied voor wonen en werken.

Verduurzamen en klimaatadaptatie

We gaan door met het verduurzamen van

huurhuizen en eigen woningen. Dit is goed voor het klimaat en de portemonnee. Samen met woningcorporaties pakken we woningen met schimmel aan. We stimuleren het opwekken van eigen energie en de deelname in een coöperatie die energie in de wijk opwekt. We stimuleren het gebruik van biobased isolatiemateriaal. We stimuleren het vergroenen van tuinen, bijvoorbeeld door tegelwippen.

We moeten veel zuiniger zijn met water. Samen met het waterschap versimpelen we de subsidieregeling voor het ontkoppelen van regenwater. Als het even kan werken we met een ontzorgingsregeling (het ontwerp wordt in overleg met de eigenaar opgesteld, de aanleg wordt geregeld, de eigenaar heeft geen enkele zorg). Daarmee voorkomen we dat regenwater direct in het riool belandt. Verder onderzoeken we de aparte inzameling van 'zwart' water (water met ontlasting) in nieuwbouwwoningen. Samen met GFT kan dit een grondstof zijn voor groen gas. Dit is mogelijk ook een oplossing voor de moeizame gft-inzameling in hoogbouw.

We zijn voorstander van het principe 'de vervuiler betaalt,' ook waar het huisvuil betreft. Dat kan bijvoorbeeld door een vorm van

Diftar, waarbij je minder betaalt als je minder restafval weggooit. Met een positieve focus op recycling en kostenbesparing en met oog voor doelgroepen als chronisch zieken en overige randvoorwaarden, zoals ook ingebracht door de gelote burgerraad. Ook vinden we het belangrijk dat mensen tijd krijgen om met veranderingen om te gaan. Om iets te doen aan de vele bijplaatsingen bij containers, zorgen we voor betere informatievoorziening. We plaatsen duidelijk borden bij de containers die bijv. met afbeeldingen laten zien hoe je grofvuil kan laten ophalen. Het bijplaatsen wordt strenger beboet.

We bouwen netbewust om ervoor te zorgen dat de landelijke problemen met de stroomvoorziening zo min mogelijk een belemmering zijn om woningbouw door te laten gaan. Ook verkennen we alternatieve manieren om de stroomvoorziening optimaal te gebruiken en zo door te kunnen bouwen, zoals onderlinge afspraken over de timing van stroomverbruik onder lokale ondernemers zoals bij Merwede in Utrecht is gedaan (energy hubs). We houden vast aan de ambitie om in 2050 alle woningen in Amersfoort aardgasvrij te maken. Voor inwoners kan dit spannend zijn, daarom zorgen we dat de gemeente optimaal faciliteert.

2.3 Betaalbare en passende huisvesting voor iedereen

Het is de verantwoordelijkheid van de overheid om te zorgen voor toegang tot betaalbare en passende huisvesting voor iedereen. Volkshuisvesting is een kerntaak van de gemeente. We laten wonen niet over aan de markt en zetten samen met woningcorporaties het recht op huisvesting voorop. De gemeente vervult hierin een sleutelrol en moet een actieve rol spelen om dat recht ook daadwerkelijk waar te maken.

Dakloosheid en vluchtelingen

De aanpak van dakloosheid krijgt prioriteit. De principes van housing first staan daarbij centraal. In navolging van Den Bosch starten we met de 'Wonen Eerst' aanpak, want een veilige woonplek is de basis om te werken aan een stabiel leven met een zinvolle dagbesteding. Huisuitzettingen moeten zoveel mogelijk worden voorkomen.

“De aanpak van dakloosheid krijgt prioriteit volgens de principes van ‘Housing First’.”

Het huisvestingsbeleid van de gemeente is er in de eerste plaats voor inwoners die niet zelf een woonplek kunnen vinden. Daarom is het belangrijk dat de gemeente hier meer grip op heeft.

Amersfoort is gastvrij voor mensen die gevlucht zijn voor oorlog en geweld. We zorgen dat we minimaal ons aandeel in het huisvesten van mensen met een verblijfsvergunning behalen, ook als de landelijke overheid voorrang voor statushouders verbiedt.

Vluchtelingen welkom

Amersfoort neemt verantwoordelijkheid voor mensen die op de vlucht zijn voor oorlog, geweld of onderdrukking. GroenLinks-PvdA vindt dat iedereen recht heeft op een veilige en menswaardige opvang. Daarom willen wij dat onze stad vluchtelingen gastvrij ontvangt. Amersfoort heeft de afgelopen jaren laten zien dat dit kan: met de opvang van onder andere Oekraïners, Syriërs en Eritreeërs. Dit verliep vaak goed, dankzij de enorme betrokkenheid van Amersfoorters zelf, van vrijwilligers en maatschappelijke organisaties tot bureaus die een hand uitstaken. Samen hebben we laten zien dat onze stad een warm welkom kan bieden. Dat geeft vertrouwen voor de toekomst.

Voor GroenLinks-PvdA zijn drie uitgangspunten leidend:

- Menswaardigheid: veilige opvang en goede begeleiding voor wie bescherming nodig heeft.
- Geschiktheid: opvanglocaties moeten goed bereikbaar zijn, passen bij de omgeving én nieuwkomers de mogelijkheid bieden om echt onderdeel te worden van de samenleving en de stad.
- Draagvlak en dialoog: we doorlopen een zorgvuldig proces met ruimte voor vragen, zorgen en ideeën van bewoners.

Daarnaast vinden wij het belangrijk dat opvang bijdraagt aan integratie en participatie. Dat betekent: vanaf het begin kansen voor onderwijs, werk en vrijwilligerswerk, zodat nieuwkomers direct kunnen meedoen in de stad.

Zo zorgen we dat Amersfoort een gastvrije en solidaire stad blijft, waar mensen in nood een menswaardige plek krijgen.

Huisvesting voor jongeren

Er zijn te weinig woningen voor jongeren. Daarom realiseren we voor hen studio's, studentenwoningen en samenwoonconstructies, in sommige gevallen tijdelijk, om snel meer woonruimte te realiseren. De leeftijdsgrens voor een jongerenwoning wisselt nu nog per woning. We willen dit gelijk trekken in de regio, elke jongerenwoning is altijd beschikbaar voor jongeren van 18 jaar tot en met 27 jaar.

Woningcoöperaties

We versterken de samenwerking met woningcorporaties. Samen met maatschappelijke organisaties en de ontmoetingsplekken in de wijk zijn zij cruciaal om te zorgen voor een veilige, fijne en leefbare buurt. We zetten in op gebiedsgerichte samenwerking om de leefbaarheid van buurten

en wooncomplexen te verbeteren. Dit gaat over de situatie in de woning (bv. aanpak van schimmelwoningen) maar ook om de inrichting en het beheer van de omgeving en de toewijzing aan nieuwe bewoners. We willen een meer gemengde samenstelling van buurten en wooncomplexen. We maken daarnaast stevige afspraken met de woningcorporaties over het aantal te bouwen woningen en de verkoop van sociale huurwoningen. Deze verkoop staan we alleen toe in wijken waar er bovengemiddeld veel sociale huur is, om zo de balans van het woningaanbod in deze wijken te verbeteren. Dit staan we alleen toe onder de voorwaarde dat er jaarlijks netto meer sociale huurwoningen bijkomen in heel Amersfoort. Dit moet ertoe leiden dat het percentage betaalbare huurwoningen in Amersfoort toeneemt.

“We werken samen met woningcoöperaties voor de aanpak van schimmelwoningen en de bouw van sociale huurwoningen.”

2.4 Alle woonruimte benutten om te wonen

Veel woonruimte blijft onbenut, dat is niet uit te leggen met de huidige wooncrisis. Daarom starten we een speciaal actieplan voor het beter benutten van onze woonruimte. We kunnen nog meer woonruimte creëren door bestaande woningen beter te benutten.

Beter benutten

Het delen van grote woningen is een manier om dit te doen. Het gaat daarom vooral om het wegnemen van barrières binnen de gemeente (vergunningen) en het maken van afspraken met woningcorporaties over het toestaan hiervan. We stellen ons hierin proactief op en nemen een leidende rol.

We stimuleren woningdelen en hospitaverhuur. Voor mantelzorgers faciliteren we zogenaamde kangoeroewoningen. Voor vrienden en familieleden die graag een woning delen, willen we het mogelijk maken dat ze gezamenlijk huren ('Friends'-wonen). We stimuleren hospitaverhuur met initiatieven als 'Kamers met Aandacht' en 'De Rustplek.' Dit zijn mooie initiatieven, maar we laten nog heel veel kansen liggen door bij hospitaverhuur vooral vanuit zorg te denken. Juist voor huurders die niet per se een zorgvraag hebben, zoals jongeren en gescheiden mensen, liggen hier nog grote kansen.

We nemen de financiële drempel voor samenwonen weg voor mensen met een uitkering. In plaats van mensen te korten (kostendelersnorm) geven we juist een 'bonus voor samenwonen.' We gaan door met proef-samenwonen met behoud van uitkering.

Optoppen en leegstand

'Optoppen' is een volgende manier om bestaande bouw beter te benutten. We gaan ruimer toestaan om op bestaande gebouwen een verdieping toe te voegen en we nemen bestaande belemmeringen weg. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om toegestane bouwhoogte, parkeernormen en ruimte voor afvalcontainers. Optoppen werkt het beste wanneer dit gedaan wordt in combinatie met een verduurzamingslag.

Leegstand is niet te rechtvaardigen, denk bijvoorbeeld aan leegstand boven winkels, zoals bij de Langestraat. Dankzij GroenLinks-PvdA komt er een voorstel voor een leegstandsverordening voor woningen. Er is daarbij een meldingsplicht voor leegstand van een woning. We willen de verordening en de meldingsplicht uitbreiden naar bedrijfspanden, winkels en kantoren. Daarnaast willen we een boete voor langdurige leegstand.

Huizen zijn om in te wonen, niet om mee te speculeren. We handhaven de door ons ingevoerde opkoopbescherming voor woningen (zelfbewoningsplicht) en we handhaven op de Wet betaalbare huur.

2.5 We doen het samen met de buurt én we luisteren naar woningzoekenden.

Prettig wonen gaat niet alleen om huizen, maar ook over een fijne buurt.

In al onze plannen voor woningbouw, maken we tegelijkertijd de buurt een stukje mooier. Daarom betrekken we buurtbewoners zo vroeg mogelijk; niet als de plannen al rond zijn, maar vooraf. Participatie van de buurt bij bouwprojecten vinden we belangrijk, maar

gezien de grote woningnood weegt de stem van woningzoekenden voor ons minstens zo zwaar mee. We volgen steden als Amsterdam en Utrecht die inspraak van woningzoekenden faciliteren. Zo brengen we meer balans in de gesprekken over nieuwbouw.

Een stad waar iedereen mee kan doen

Amersfoort is een stad met een hart. Een stad waar iedereen mee kan doen, waar je zeggenschap hebt over je eigen leven en waar mensen voor elkaar klaarstaan. Plekken om elkaar te ontmoeten zijn daarbij cruciaal: in buurthuizen, op sportvelden en bij culturele activiteiten groeit verbondenheid en ontstaat veiligheid, plezier en saamhorigheid.

Een stad met een hart is pas echt compleet als hulp dichtbij is. Wie hulp nodig heeft, moet erop kunnen rekenen dat de gemeente er is. Daarom bezuinigen wij niet op inwoners in de meest kwetsbare situaties: jongeren in de jeugdzorg, dak- en thuislozen en mensen in armoede krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben.

Wij zetten in op bestaanszekerheid en op mogelijkheden om mee te doen. Dat betekent investeren waar het nodig is: meer steun in kwetsbare wijken, maatwerk voor wie dreigt vast te lopen en extra aandacht voor mensen die achtergesteld zijn. Ongelijk investeren voor gelijke kansen is ons motto: gelijke kansen ontstaan niet door iedereen hetzelfde te geven, maar door juist extra te doen voor wie dat het hardst nodig heeft.

We maken het makkelijker om de weg te vinden naar hulp en ondersteuning, of dat nu via de gemeente, wijkteams, zorgverleners of sociaal raadslieden is. Niemand mag verdwalen tussen loketten, zeker niet bij vragen over zorg, werk of inkomen.

Veiligheid en respect zijn niet onderhandelbaar. Discriminatie en racisme bestrijden we actief, thuis en op straat, op stage en op het werk. We blijven alert op signalen van onveiligheid of mishandeling, zodat iedereen, jong of oud, op school of op straat, kan rekenen op bescherming en ondersteuning.

Amersfoort is een stad waar mensen gezien worden, elkaar steunen en samen sterker zijn. Een stad waar je mee kunt doen, veilig bent en waar je thuishoort.

3.1 Versterken van bestaanszekerheid en werk

Voldoende geld om van te leven is een recht. Hoewel het aantal inwoners in armoede in Amersfoort lager is dan het landelijk gemiddelde, kunnen we niet tevreden zijn. Een inclusieve stad zorgt ervoor dat iedereen mee kan doen. Juist voor mensen die onze hulp het meest nodig hebben, zorgen we dat er goede ondersteuning is en dat die ondersteuning makkelijk toegankelijk is.

Meedoen en Rondkomen

We gaan door met het programma Meedoen en Rondkomen dat bestaande armoederegelingen samenbrengt en overzichtelijker maakt. Daarbij ligt de nadruk op hulp bij het opbouwen van een stabiel bestaan zoals het vinden van werk, het versterken van vaardigheden en het verlichten van geldzorgen. Inwoners krijgen meer keuzevrijheid en inspraak in hoe zij ondersteund worden.

Met Kansrijk Liendert werken we op een nieuwe manier samen met inwoners en professionals. We richten ons op de kracht en het netwerk van bewoners om problemen samenhangend aan te pakken. We zetten Kansrijk Liendert door én gaan succesvolle onderdelen ook in andere wijken toepassen.

We verminderen controles op rechtmatigheid tot alleen het hoognodige, zodat inwoners zich gesteund voelen en vertrouwen krijgen. Bij de stap van een uitkering naar werk kijken we naar wat iemand wil en kan. Een positieve aanpak is menselijker én effectiever.

Meedoen betekent voor ons meer dan betaald werk: ook vrijwilligerswerk en informele hulp zijn waardevol. Daarom handhaven we de vrije giften-regeling in de bijstand op €1.800 per jaar en verruimen we de mogelijkheden om bij te verdienen zonder direct gekort te worden.

Simpeler en beter toegankelijk

Om het systeem simpeler en menselijker te maken, komt er één duidelijk aanspreekpunt bij de gemeente voor alle vragen over inkomensondersteuning, zorg en hulp in het dagelijks leven. Ook voeren we een lokaal sociaal minimum in, naar voorbeeld van Utrecht en Wageningen. We bepalen wat iemand in Amersfoort minimaal nodig heeft om waardig te leven en gebruiken dat als basis voor onze minimaregelingen, dienstverlening en communicatie. Daarnaast introduceren we een Amersfoort-Pas, vergelijkbaar met de Rotterdampas. Hiermee krijgen inwoners gratis of met korting toegang tot sport, cultuur en activiteiten. Zo wordt meedoen laagdrempeliger, worden sociale drempels verlaagd en ontstaat een gezondere, meer verbonden samenleving.

“Met de AmersfoortPas kan iedereen meedoen aan sport, cultuur en activiteit, ongeacht inkomen.”

Wanneer mensen plotseling in geldnood komen, moet er snelle hulp zijn. Daarom richten we een noodloket in: een laagdrempelige route

in de wijk, met noodvouchers, voorschotten of snelle toegang tot bijzondere bijstand. Ook maken we duidelijker wanneer iemand recht heeft op bijzondere bijstand.

Kinderarmoede aanpak

We pakken kinderarmoede gericht aan, met speciale aandacht voor de wijken Soesterkwartier, Liendert, Koppel en Kruiskamp. Samen met scholen, de GGD en het jongerenwerk stellen we een lokale aanpak op.

Buurtbaan

Ook zetten we in op de buurtbaan, waarbij mensen met een uitkering betaald werk krijgen in hun eigen buurt. Ze verdienen

een regulier salaris, de gemeente bespaart uitkeringskosten en de buurt profiteert van zinvol werk, bijvoorbeeld voor vergroening of sociale activiteiten. Bovendien kunnen mensen met een buurtbaan hun ervaring inzetten om anderen met een uitkering te begeleiden en ondersteunen. Zo bevorderen we niet alleen financiële zelfstandigheid, maar ook sociale betrokkenheid en persoonlijke ontwikkeling.

Schuldhulpverlening

Tot slot verbeteren we de schuldhulpverlening, zodat kleine schulden niet uitgroeien tot grote problemen. Bij problematische schulden kiezen we vaker voor het overnemen en kwijtschelden van schulden, zodat mensen een frisse start kunnen maken.

3.2 Meer buurthuizen voor ontmoeting en verbinding

Buurthuizen als Madiba, De Groene Stee, The Game, de Ontmoeting, het Klokhuis, Huis Miereveld, OpDreef, De Neng en De Nieuwe Sleutel zijn onmisbaar voor het sociale weefsel van de stad.

We willen dat iedereen een plek heeft de wijk waar die naartoe kan. We investeren in deze plekken waar we elkaar ontmoeten. Het zijn plekken voor een gezamenlijke maaltijd, taalles, koffieochtend, administratiehulp of een goed gesprek, voor jong en oud en voor iedereen. Wij willen dat buurthuizen bruisende plekken in de wijk zijn waar ook professionals van de wijkteams, jongerenwerkers en huisartsen samenwerken.

“We willen in elke wijk een buurthuis komt waar ook ruimte is voor zorg, steun en ontmoeting.”

Onze missie is dat er in elke wijk een buurthuis komt waar ook ruimte is voor zorg, steun en ontmoeting, één plek met honderden mogelijkheden. Dat doen we met structurele financiering en eenvoudige subsidieregelingen. We stimuleren het mixen van functies en diverse activiteiten. Zo zorgen we ervoor dat inwoners elkaar kunnen vinden en elkaar kunnen helpen, maar ook dat inwoners – via het buurthuis – de weg naar de gemeente weten te vinden als dat nodig is.

3.3 We zorgen voor iedereen

Goede zorg is de basis van een rechtvaardige samenleving. Iedereen heeft op een moment in het leven zorg nodig. Daarom willen we een Amersfoort waarin solidariteit vooropstaat. Een stad waar we niet langs elkaar heen leven, maar naar elkaar omkijken. Waar we elkaar ondersteunen om volwaardig mee te doen, en er zijn voor wie zorg nodig heeft.

In de zorg gaat nog niet alles goed. Er zijn nog te veel kinderen die wachten op specialistische hulp, en soms voelen zij of hun ouders zich niet goed geholpen. De samenwerking tussen wijkteams en gespecialiseerde instanties zoals MetMaya kan beter. Daarnaast krijgt niet iedereen gelijke toegang tot hulp, en lopen problemen soms zo hoog op dat ernstige situaties blijven liggen.

Sinds 2024 is MetMaya verantwoordelijk voor de organisatie van specialistische jeugdhulp in onze regio. Voor die tijd werkten we met ruim 250 verschillende aanbieders. Dat systeem was niet houdbaar: het was onoverzichtelijk, versnipperd en zorgde voor veel bureaucratie. Door te kiezen voor één hoofdaanbieder kunnen we vaste afspraken maken, beter sturen op kwaliteit en de jeugdhulp klaar maken voor de toekomst. Toch zijn er nog wachtlijsten en wachten kinderen soms langer dan nodig op de juiste hulp. We blijven hier scherp op en schuwen niet om in te grijpen als dat nodig is, want kinderen moeten op tijd de zorg krijgen die zij nodig hebben. Tegelijkertijd groeit de vraag naar jeugdhulp elk jaar. Niet elke opvoedvraag hoort thuis in de specialistische zorg. Daarom zetten wij vol in op preventie: steun in de buurt, vroeg-signalering en laagdrempelige hulp. Voorkomen is beter dan genezen.

Vanaf de zwangerschap is er laagdrempelige (opvoed)ondersteuning beschikbaar, waar iedereen terecht kan met de meest uiteenlopende vragen. Door gezinnen in een vroeg stadium te ondersteunen, voorkomen

we dat problemen verergeren en dat zwaardere jeugdzorg nodig is. Voor gezinnen met ingewikkelde hulpvragen zorgen we dat wijkteams en MetMaya goed bereikbaar en beschikbaar zijn.

Wijkgerichte zorg

We blijven inzetten op goede samenwerking tussen wijkteams en jeugdzorgaanbieders. Door regelmatig overleg en een goede informatievoorziening brengen we samen de zorgvraag in beeld en kunnen we sneller schakelen.

Daarnaast versterken we gezinsondersteunende netwerken: dit zijn netwerken van mensen en organisaties rondom een gezin, zoals familieleden, burens, vrijwilligers, wijkprofessionals, scholen, huisartsen en welzijnswerk. Zij kunnen samen een steunend vangnet vormen. Juist in kwetsbare situaties zorgt zo'n netwerk ervoor dat problemen sneller worden herkend én aangepakt.

De gemeente speelt hierin een centrale rol. Het is belangrijk dat de gemeente een realistisch beeld heeft van de zorgbehoefte in de stad. We zorgen voor overzicht en regie: we brengen in kaart wat gezinnen lokaal nodig hebben en zorgen dat alle betrokken partijen – van huisarts tot school, van vrijwilligers tot MetMaya – samenwerken aan hulp die echt aansluit op wat mensen nodig hebben. Dichtbij, snel en op maat.

Mensen centraal

Mensen zijn geen producten, en goede zorg ontstaat niet vanzelf door concurrentie. We gaan daarom zorgvuldig om met aanbesteden in het sociaal domein. In plaats van telkens wisselende contracten en ingewikkelde procedures kiezen wij voor langdurige samenwerking met maatschappelijke partners. We werken met zoveel mogelijk meerjarige subsidies en contracten zodat organisaties zekerheid hebben en zich kunnen richten op wat ertoe doet: stabiele, persoonlijke ondersteuning voor inwoners.

Als gemeente willen we ook meer regie over essentiële voorzieningen. Daarom onderzoeken we welke onderdelen we weer in eigen beheer kunnen nemen. Een van de voorbeelden is het leerlingenvervoer en de regiotaxi. Na aanbestedingen zagen we dat de dienstverlening daardoor onder druk kwam te staan: ritten vielen uit, vaste chauffeurs verdwenen, reizigers raakten het vertrouwen kwijt. Wij willen daarom onderzoeken of het mogelijk is om een regionaal vervoersbedrijf zonder winstoogmerk op te richten, dat deze taken uitvoert met betrokkenheid en betrouwbaarheid.

Mantelzorg

Mantelzorgers en informele zorgverleners verdienen meer steun en erkenning. Om hen beter te helpen, hebben we een mantelzorgvoucher (het Mantelzorgcompliment): een bedrag of voorziening waarmee mantelzorgers ontlast kunnen worden of een kleine vergoeding kunnen krijgen. Daarnaast richten we een mantelzorgtafel op: een overleg waarin groep waarin mantelzorgers direct kunnen meepraten over hun zorgen en over het beleid dat hen raakt, zoals voorzieningen, ondersteuning en respijtzorg (tijdelijke overname van zorgtaken).

Mantelzorg wordt vaak gegeven door familie of goede vrienden. Maar ook vrijwilligers, burens, en mensen uit geloofsgemeenschappen zoals moskeeën en kerken spelen een belangrijke rol in informele zorg. Deze netwerken blijven vaak onzichtbaar, maar zijn onmisbaar. We willen hen

meer erkenning geven én ondersteuning bieden. Zo zorgen we dat er trainingen beschikbaar zijn voor mensen die informele zorg geven, zodat zij goed voorbereid en ondersteund zijn.

Ook hulp zonder indicatie

Niet alle hulp hoeft via officiële regelingen te lopen, zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), waarbij eerst een indicatie nodig is voordat je hulp krijgt. Wij willen dat er ook ruimte is voor toegankelijke ondersteuning zonder indicatie, naar het voorbeeld van het 'open welzijn'-beleid in Deventer en Amsterdam. Daar kunnen mensen gewoon binnenlopen voor steun, zonder drempels. We zetten in op inloopsprekken, buurt-buddies (getrainde buurtgenoten die anderen ondersteunen) en gezamenlijke maaltijden als laagdrempelige manieren om elkaar te helpen en in contact te komen.

Ervaringsdeskundigheid

Een belangrijk uitgangspunt in ons zorgbeleid is het inzetten van ervaringsdeskundigheid. Dat betekent dat mensen die zelf ervaring hebben met bijvoorbeeld armoede, psychische kwetsbaarheid of jeugdzorg een rol krijgen in het wijkteam, de schuldhulpverlening of het jongerenwerk. Niet als vrijwilliger of proefproject, maar als vaste kracht met een opleiding, goede begeleiding én een passende vergoeding.

Maatschappelijke samenwerking

Ook maatschappelijke organisaties zijn onmisbare partners in de zorg. Denk aan voedselbanken, buurtinitiatieven, migrantenorganisaties of kerken. Zij kennen hun gemeenschappen goed en signaleren vaak als eerste waar iets mis dreigt te gaan. Wij zien hen niet als 'doelgroep' die geholpen moet worden, maar als gelijkwaardige partners in het voorkomen van problemen en het bieden van ondersteuning. Tot slot geven we migranten- en geloofsgemeenschappen een vaste plek in het overleg over zaken als armoedebestrijding, zorg en meedoen in de samenleving. Deze gemeenschappen weten vaak heel goed wat er leeft, en kunnen ons helpen het beleid beter te maken – voor iedereen.

Verbinding huisartsen en wijkteams

We willen er actief voor zorgen dat huisartsen en wijkteams goed met elkaar in verbinding staan, bijvoorbeeld door te kijken naar de mogelijkheden om accommodaties te combineren. We leggen de verbinding tussen huisartsen, welzijnsorganisaties, maatschappelijke ondersteuning, de wijkteams en andere lokale zorgpartners om zorg dicht bij de burger te organiseren. Zo zetten we in op betere samenwerking binnen het sociaal domein. We zetten het structureel overleg voort tussen huisartsen, wijkteams, zorggroepen en gemeentelijke afdelingen, zodat signalen sneller worden opgepakt en verantwoordelijkheden duidelijk zijn. In wijken met een hoge zorgdruk ondersteunen we het initiatief 'Meer tijd voor de patiënt'. Gemeentelijke medewerkers worden getraind

om zorgverleners te ontlasten.

Dakloosheid

We verschuiven de aanpak van dakloosheid van opvang naar preventie en huisvesting. We maken samen met zorgaanbieders een plan over het realiseren van woonplekken voor dakloze mensen en de verantwoorde afbouw van opvang. De permanente winteropvang houden we tussen 1 november en 1 maart open. Voor wie zorg nodig heeft zorgen we voor ondersteuning bij psychische problemen, verslaving en medische en tandartszorg. De succesvolle aanpak van het Bouwdepot voor thuisloze jongeren maken we structureel. We gaan de ETHOS-telling gebruiken, die inzicht geeft in hoeveel mensen en wie er dak- en thuisloos zijn, om onze aanpak te evalueren.

3.4 Niet over jongeren praten, maar mét hen bouwen aan hun stad

Jongeren vormen de toekomst van Amersfoort. Ze brengen energie, creativiteit en hoop. Veel jongeren in Amersfoort hebben het echter ook lastig. Ze ervaren prestatiedruk, kunnen geen stageplek vinden of lopen vast op school. Betaalbare woonruimte is nauwelijks beschikbaar. En wie mentale hulp zoekt, komt vaak op een wachtlijst. Jongeren moeten gezien en serieus genomen worden. Niet als ‘probleem’ of ‘doelgroep,’ maar als volwaardige bewoners van de stad. Amersfoort is ook hún stad.

Laagdrempelig jongerenwerk

We zorgen dat jongeren snel en laagdrempelig hulp kunnen krijgen als het mentaal even niet gaat in de wijk, op school of online. Met steun van jongerenwerkers, ervaringsdeskundigen of een jongereninloop zonder drempel, zonder ingewikkelde procedures. Daarnaast investeren we in jongerenwerk en veilige ontmoetingsplekken, waar jongeren zichzelf kunnen zijn. Liever voorkomen dan later repareren. Er moeten meer jongerenwerkers komen en eigen ontmoetingsplekken; daar maken we samen met Indebuurt033 werk van.

Discriminatie

Discriminatie op de stagemarkt pakken we actief aan. Iedereen moet een eerlijke kans krijgen, ongeacht achtergrond of achternaam. We werken samen met scholen, bedrijven en het antidiscriminatiebureau. Jongeren met een migratieachtergrond voelen zich bovendien vaker onterecht gecontroleerd, aangesproken of uitgesloten door boa's, politie, maar soms ook door instanties als leerplicht, jeugdzorg of woningcorporaties. Dat moet stoppen. Boa's en de sociale recherche worden jaarlijks getraind om bewust om te gaan met vooroordelen en uitsluiting. We

betrekken jongeren en ervaringsdeskundigen bij het signaleren van etnisch profileren en systeemdiscriminatie. Gemeentelijk beleid wordt kritisch doorgelicht op onbedoelde uitsluiting. Als iets onrechtvaardig werkt, passen we het aan. Jongeren mogen ons hierop aanspreken, via de jongerenraad of meldpunten. Amersfoort moet een stad zijn waar niemand wordt afgerekend op zijn achternaam, uiterlijk of afkomst.

Betaalbaar wonen voor jongeren

We zorgen voor meer jongerenwoningen en studio's waar je als jongere met een normaal inkomen écht kunt wonen. Ook kijken we of leegstaande gebouwen tijdelijk beschikbaar kunnen worden gesteld. Bij leegstand kijken we actief naar en stimuleren we de mogelijkheid voor antikraak-bewoning.

Meedoen aan sport en cultuur

We willen dat alle jongeren kunnen sporten, muziek maken of meedoen aan creatieve projecten. Daarom voeren we de Amersfoort-Pas in, een stadspas waarmee jongeren uit gezinnen met een laag inkomen gratis of met korting kunnen meedoen aan sport, cultuur of andere activiteiten.

Meepraten en meebeslissen

Jongeren weten zelf heel goed wat er speelt. Daarom krijgen jongeren meer ruimte om hun stem te laten horen. Via de jongerenraad, scholen, sportclubs of gewoon in hun eigen wijk. We luisteren niet alleen, maar doen er ook iets mee.

3.5 Cultuur verbindt

Cultuur verbindt, zorgt voor leven in de brouwerij en geeft stof tot nadenken. Kunstenaars, schrijvers en musici geven woorden, beelden of muziek aan gedachten en gevoelens. Cultuur laat je nadenken over wat belangrijk is: in onze stad en maatschappij, mondiaal, en in het eigen leven. GroenLinks-PvdA staat voor een actief, inclusief en florerend cultureel leven in Amersfoort. Naast een breed en divers professioneel aanbod, is ruimte voor lokale makers en toegankelijke amateurkunst van cruciaal belang voor de stad.

Amersfoort heeft van oudsher een levendige cultuursector. Van musea als het Mondriaanhuis, KadE, Flehite en Kamp Amersfoort tot theater de Flint, De Lieve Vrouw en Poppodium FLUOR en een scala aan festivals, zoals Into the Woods, het Stadsfestival of Film onder de Toren. Het is belangrijk dat er door de hele stad culturele voorzieningen zijn. Amersfoort heeft veel verenigingen en organisaties waar jong en oud samen muziek maken, toneel spelen of op een andere manier creatief bezig zijn. Hier ontmoeten mensen vanuit verschillende wijken en culturen elkaar.

Vitale culturele basisvoorzieningen

We gaan door op de goede weg die is ingezet: denk aan de Nachtburgemeester die er mede door ons is gekomen, het faciliteren van jong talent en het ondersteunen van lokale initiatieven als Per Expressie en de WijkJury. We zijn daarnaast voorstander van een gratis toegankelijke 'UIT-markt' waar de culturele sector in de volledige breedte een voorproefje kan geven van het aanbod voor het nieuwe seizoen. Ook zijn we voorstander van een zogenoemde AmersfoortPas: voor iedereen beschikbaar voor een eigen bijdrage en gratis voor inwoners met een kleine beurs. Voor minder draagkrachtige gezinnen is er ook het Jeugdfonds Sport & Cultuur, zodat elk kind in Amersfoort kan meedoen aan beoefenen van cultuur.

We hechten veel waarde aan cultuureducatie in het onderwijs. Op dit moment maken bijna alle middelbare scholen en 85 procent van alle basisscholen in Amersfoort hiervan gebruik. We hebben ons in de afgelopen raadsperiode flink ingezet om dit doel te bereiken en dat beleid zetten we voort.

“Cultuur verbindt, zorgt voor leven in de brouwerij en geeft stof tot nadenken.”

Een heel belangrijke basisvoorziening is de bibliotheek en de schoolbibliotheek. De ondersteuning hiervan vinden we van groot belang. Wij willen dat alle inwoners van Amersfoort gratis lid kunnen worden van de bibliotheek. Iedereen moet boetevrij boeken kunnen lenen en kennismaken met het brede aanbod aan kennis, cultuur en educatie. Bibliotheken zijn plekken van ontmoeting, leren en ontdekken essentieel voor een stad waarin iedereen mee kan doen.

We stimuleren cultureel talent en zorgen voor passende ruimtes waar dit talent zich verder kan ontwikkelen. Daarom gaan we door met en versterken we het huidige beleid voor

broedplaatsen. Ook kijken we naar voldoende uitvoeringsmogelijkheden, en is het faciliteren van evenementen een aandachtspunt.

Huisvesting Flint, Fluor en De Lieve Vrouw

Voor Flint, Fluor en De Lieve Vrouw is het belangrijk dat zij huisvesting hebben waarin ze hun eigen identiteit kunnen behouden. Deze podia vervullen elk een unieke rol in het culturele leven van Amersfoort en verdienen een plek die past bij hun functie en uitstraling. Tegelijkertijd lopen Flint en De Lieve Vrouw tegen het einde van hun levensduur aan. Ook voor Fluor is het door de ontwikkeling van de Nieuwe Stad verstandig om te kijken naar herhuisvesting. De afgelopen twee jaar is samen met de podia al veel vooronderzoek

gedaan naar oplossingen waarbij de eigenheid en identiteit van de drie podia behouden blijft. Het gebied van het huidige stadhuis komt binnenkort vrij. Dit biedt ruimte voor een nieuw cultuurcluster op een centrale plek in de stad, dat klaar is voor de toekomst en meegroeit met Amersfoort. We willen deze mogelijkheid graag verder onderzoeken. Daarbij is het van groot belang dat het podium betaalbaar blijft voor álle bezoekers, dat de bouwkosten beheersbaar zijn en dat er zorgvuldig wordt nagedacht over de toekomst van de huidige gebouwen. Een gezamenlijk cultuurhuis kan tot stand komen in samenwerking met andere culturele organisaties, maar altijd met behoud van hun eigen karakter. Zo bouwen we aan een krachtig cultureel hart voor Amersfoort.

3.6 Meer sport voor een gezonde en sociale stad

Sport en bewegen is goed voor je, gezond en sociaal! Daarom is het beter om nog meer te bewegen. We vinden het belangrijk dat de gemeente je aanmoedigt om te sporten en dat de gemeente breedtesport ondersteunt. Door te sporten ontmoet je andere mensen en ontwikkel je jezelf.

Sport en bewegen is voor iedereen belangrijk. Toch is het voor verenigingen niet altijd makkelijk om voor de hele samenleving open te staan. Daarom willen wij de verengingsondersteuning voortzetten. Ook willen we de drempel naar sport verlagen voor mensen in een kwetsbare situatie.

We willen trainersbegeleiding bij sportverenigingen intensiveren, zowel sporttechnisch als op het pedagogische vlak. Een veilig sportklimaat is van groot belang. Enkele sportverenigingen in Amersfoort hebben trainersbegeleiders of een pedagogisch coach die specifiek worden ingezet om het sportklimaat prettiger en veiliger te maken. Dat ondersteunen we.

Vanwege beperkte ruimte in en om de stad zullen we de komende jaren inzetten op het optimaal benutten van de schaarse sportruimte. Kleinere sportverenigingen zullen wat meer moeten gaan samenwerken en wellicht ruimte delen. Daarmee creëren we ook sterke sportverenigingen.

We investeren in duurzame sportaccommodaties. Voor verouderde sportlocaties maken we een plan van aanpak om te verduurzamen. Ook maken we ruimte voor sport en bewegen in de openbare ruimte, bijvoorbeeld door meer sporttoestellen in parken, zoals in het Juliana van Stolbergpark.

Iedereen moet gratis kunnen bewegen. Daarom willen we doorgaan met het creëren van zoveel mogelijk beweegroutes in Amersfoort: aantrekkelijke rondjes waar je kunt wandelen of hardlopen.

Sport en het sociaal domein willen we nog beter met elkaar verbinden. In deze raadsperiode is daarmee al een begin gemaakt, bijvoorbeeld door wandelgroepen of beweegcoaches in te zetten. Dat willen we intensiveren. Denk aan een sportvereniging die samenwerkt met het jongerenwerk om kwetsbare jongeren betrokken te houden, of aan beweegactiviteiten in de wijk speciaal voor mensen met een chronische aandoening. Zo maken we van sport niet alleen een doel, maar ook een middel voor gezondheid, ontmoeting en meedoen.

We houden de sportsubsidie in stand voor kleine initiatieven uit de samenleving. We bouwen daarbij voort op het sport- en beweegakkoord 2024-2026, dat we graag voortzetten. We zorgen voor betere mogelijkheden voor verenigingen. Zo weten we dat er voor binnensport een tekort is voor sporten als basketbal, volleybal en korfbal; voor buitensport verwachten we groei in rugby en atletiek. We ruilen sommige verenigingen, zodat iedere sport de ruimte krijgt die het verdient.

Zwembad Hoogland en sportlocaties

Mede dankzij GroenLinks-PvdA is er eindelijk een goede locatie gevonden voor Zwembad Hoogland, op het terrein van VV Hoogland. Dat is gelukt doordat we creatief hebben gekeken naar hoe we de bestaande ruimte in de stad beter kunnen benutten.

Op diezelfde manier willen we de komende jaren blijven zoeken naar betere locaties voor sportclubs. Door creatief om te gaan met de beschikbare ruimte, kunnen we sportclubs de kans geven om te groeien en meer Amersfoorters de mogelijkheid bieden om te sporten. Soms betekent dat dat een club moet verhuizen, maar altijd met als doel om sport in onze stad sterker en toegankelijker te maken.

3.7 Geen ruimte voor discriminatie en racisme

Amersfoort is van ons allemaal, ongeacht wie je bent, waar je vandaan komt of van wie je houdt. Daarom strijden we actief tegen discriminatie en racisme en zetten we ons in voor een stad van gelijkwaardigheid en respect. Toch ervaren inwoners uitsluiting bij sollicitaties, huisvesting of contact met hulpverlening en ze voelen zich daarin vaak onvoldoende gezien. Daar moeten we eerlijker over durven zijn. De aanpak van discriminatie van mensen van kleur en van verschillende religieuze of culturele achtergronden moet steviger. Discriminatie is geen incident; het zit soms diep verweven in systemen en structuren. Als gemeente nemen we daar verantwoordelijkheid voor, ook als dat confronterend is.

Discriminatie binnen de gemeentelijke organisatie

We hebben er jarenlang voor gestreden dat de gemeente zich actief inzet tegen racisme en discriminatie, in de samenleving én in de eigen organisatie. Als gemeente hebben we in de spiegel gekeken en erkend dat er binnen onze organisatie sprake was van institutioneel racisme. Dat is pijnlijk, maar noodzakelijk om te kunnen veranderen. Etnisch profileren was een van de problemen die we over het voetlicht hebben gebracht. De gemeente moet blijven investeren in trainingen voor medewerkers en leidinggevendenden om institutioneel racisme te herkennen en tegen te gaan. We blijven ons inzetten voor een gemeente die actief racisme bestrijdt, van binnenuit en in de hele stad.

De gemeente moet de eigen aanpak in zorg en veiligheid kritisch tegen het licht houden. We willen een onafhankelijk onderzoek naar institutionele uitsluiting binnen de gemeentelijke toegang tot zorg, urgentie, bewindvoering en schuldhulp in Amersfoort. Ook willen we structurele training voor wijkteams, klantmanagers, beleidsmakers en ambtenaren in cultuursensitief werken.

Discriminatie-meldpunten moeten laagdrempelig en fysiek goed zichtbaar zijn in buurthuizen en jongerenlocaties, zodat meldingen over discriminatie bij politie, overheid of werkgevers makkelijker worden gemaakt. Daarnaast richten we een stedelijke raad op van ervaringsdeskundigen op het gebied van racisme en discriminatie, die actief meepraat over beleid.

“Amersfoort is van ons allemaal, ongeacht wie je bent, waar je vandaan komt of van wie je houdt.”

We willen een afspiegeling van de bevolking in de gemeentelijke organisatie. De diversiteit in publieke functies moet omhoog. We stimuleren de vertegenwoordiging van minderheden in politiek, media, onderwijs, politie en zorg.

Discriminatie in de samenleving

Praktijktesten en mystery guests op arbeids- en woningmarkt, in samenwerking met antidiscriminatiebureaus, zijn van belang om in kaart te brengen wat voor discriminatie we in de stad zien. Er is structurele aandacht nodig voor islamofobie, antisemitisme, haat tegen de LHBTQIA+-gemeenschap, anti-Roma-discriminatie en andere vormen van uitsluiting, ook in wijkgericht werken en educatie. We pleiten ook voor meer zichtbaarheid en herstel: ruimte voor herdenkingen, verhalenprojecten en monumenten rond de slavernijgeschiedenis en de koloniale geschiedenis, religieuze diversiteit en andere vormen van discriminatie.

We voeren de aanbevelingen uit van het rapport 'Stappen voor iedereen' voor een discriminatie-vrije en gastvrije sfeer in het Amersfoortse uitgaansleven. We werken samen met de horeca voor de training van personeel.

We willen lessen over de LHBTQIA+-gemeenschap op elke middelbare school in stand houden en verbeteren. Om onze steun voor de transgemeenschap te uiten zullen we op 31 maart (trans-zichtbaarheid-dag) de transvlag hijsen op gemeentelijke gebouwen. Zo koesteren we het voortbestaan van Amersfoort Pride en we willen dat de gemeente rond de jaarlijkse pride investeert in de bewustwording van de zwarte geschiedenis van Roze Zaterdag in 1982. We willen in overleg met GGD-Regio Utrecht de specifieke zorg voor de LHBTQIA+-gemeenschap versterken en meer toegankelijk maken.

Geen mens is illegaal. Daarom zorgen we dat mensen zonder verblijfspapieren niet worden uitgesloten van basale voorzieningen voor zorg en veilig aangifte kunnen doen. Zolang mensen hier zijn zorgen we voor toekomstperspectief, daarom zorgen we voor toegang tot voorschoolse opvang, hoger onderwijs, cursussen en praktijkleertrajecten.

3.8 Betere veiligheid en handhaving

We willen dat inwoners van Amersfoort zich thuis, op straat en online veilig kunnen voelen. Dat betekent dat we zorgen voor een veilige inrichting van de wegen en straten en dat we in de binnenstad en in de wijken ook de sociale veiligheid goed in het oog houden.

Femicide en huiselijk geweld

Het meeste geweld vindt plaats achter de voordeur en richt zich in overwegende mate tegen vrouwen. In de ernstigste gevallen kan dit zelfs leiden tot femicide. Geen vrouw mag slachtoffer worden van geweld vanwege haar gender. GroenLinks-PvdA wil femicide bestrijden met betere bescherming van slachtoffers, strengere handhaving van wetten en preventieprogramma's die gelijkheid en respect bevorderen. Samen bouwen we aan een samenleving waarin vrouwen veilig kunnen leven. We investeren in trainingen voor professionals in de wijk om geweld te herkennen en we zorgen voor gespecialiseerde begeleiding aan huis bij gezinnen waar het risico op geweld groot is. En we zetten ons in tegen onveiligheid op straat en in het uitgaansleven.

We zorgen voor voldoende veilige opvangplekken en passende hulpverlening, ook voor kinderen. Naast het aanpakken van plegers van huiselijk geweld zetten we in op gedragsverandering om herhaling te voorkomen.

Veilige wijken en preventie

We versterken onze preventieve aanpak van criminaliteit én we pakken overlast en criminaliteit aan. Sterke ontmoetingsplekken, buurthuizen en een verbonden gemeenschap maken onze wijken weerbaarder tegen criminele invloeden. Samen versterken we de

veiligheid en leefbaarheid in Amersfoort, met oog voor de kracht en het vertrouwen van onze inwoners. Dit helpt bij een preventieve aanpak.

Iedereen moet zich veilig kunnen voelen in zijn eigen wijk. Helaas zijn er wijken waar dit nu niet het geval is. Dat moet anders. We gaan volle vaart door met wijkgerichte acties om langdurige overlast en criminaliteit aan te pakken. Maar zo nodig handhaven we ook en bestrijden we gericht overlast en criminaliteit.

Er is altijd meer behoefte aan handhaving dan dat de gemeente kan waarmaken. Daarom moeten we kiezen. Daarom kiezen we voor het handhaven van gevaarlijke situaties en veilig verkeer, terwijl we bij overlast van jongeren inzetten op contact en een positieve aanpak via jongerenwerk.

Ondermijning

Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners werken we aan het herkennen en bestrijden van ondermijning, de verwevenheid van bovenwereld en onderwereld. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht voor drugshandel, witwassen en zorgfraude. Onze jongeren lopen risico om geronseld te worden voor dit soort criminele activiteiten. Dit vraagt om investeren in jongerenwerkers en intensieve samenwerking met scholen, hulpverleners en politie.

Herstelgerichte aanpak

We geloven in herstelgericht werken in zorg en veiligheid. Dit betekent dat we niet alleen kijken naar wat er fout is gegaan, maar vooral naar het herstellen van vertrouwen en het herstellen van relaties tussen betrokkenen. Daarbij versterken we de verbondenheid van inwoners. Buurtbemiddeling, herstelgesprekken bij jeugdzorg of burencolliciet en verzoeningsprocessen krijgen meer ruimte. We zetten in op aanpakken die gericht zijn op verbinding in plaats van straf of doorverwijzing.

Een vrije stad

We staan voor een vrije stad: een jointje roken moet niet worden gecriminaliseerd. De huidige coffeeshops in de stad staan over het algemeen goed in verbinding met hun omwonenden. Om onnodige onrust te voorkomen, willen we dat vergunningen voor coffeeshops niet langer iedere zeven jaar vernieuwd hoeven te worden.

Iedereen in Amersfoort is vrij om zijn of haar mening te laten horen. Als mensen willen demonstreren binnen de kaders van de wet, dan ondersteunt de gemeente dit. We accepteren geen huisbezoeken van de politie bij vreedzame demonstranten.

Digitale weerbaarheid

Digitale hulpmiddelen spelen een steeds grotere rol in alles wat we doen, van zorg en onderwijs tot communicatie en betalingen. Dat biedt gemak, maar het maakt ons ook kwetsbaar. We investeren daarom in digitale veiligheid voor inwoners en organisaties en we versterken de bewustwording over cybercriminaliteit en digitale weerbaarheid, onder andere via scholen, bibliotheken en buurtinitiatieven. Ook bereiden we ons voor op mogelijke storingen of uitval van digitale systemen, zodat inwoners weten wat te doen als bijvoorbeeld pinautomaten, internet of hulpdiensten tijdelijk niet bereikbaar zijn. Zo maken we Amersfoort digitaal weerbaar én voorbereid.

3.9 Onderwijs: gelijke kansen

Onderwijs is de plek voor kinderen, jongeren en studenten om zich te ontwikkelen. Het moet open staan voor iedereen en voor iedereen beschikbaar zijn. Goed onderwijs is niet vanzelfsprekend, daarom investeren we ongelijk, met extra aandacht voor kinderen die minder kansen hebben, zodat iedereen gelijke mogelijkheden krijgt.

Taalvaardigheid

Als mensen goed kunnen lezen en schrijven, zijn ze beter in staat zichzelf te helpen. We willen dat in 2030 het percentage laaggeletterden in Amersfoort is gehalveerd van 8% naar 4%. We blijven taallessen steunen en we zorgen dat de gemeente beter zorgt voor informatie in begrijpelijke taal. Ook willen we Taalcafé's organiseren. En we versterken de digitale vaardigheden bij kwetsbare groepen via digitale steunpunten voor hulp bij brieven, toeslagen, DigiD en taal in buurthuizen en bibliotheken.

Segregatie tegengaan

Goed onderwijs is voor iedereen. We willen segregatie op scholen tegengaan. Een verdere versnippering van bijzonder onderwijs helpt hier niet bij. Kinderen moeten naar een geschikte basisschool bij hen in de buurt kunnen. Het informeren van ouders over schoolkeuzes is daarbij belangrijk. Dankzij GroenLinks-PvdA is het nieuwe aanmeldbeleid in Amersfoort ingevoerd, dat voorkómt dat kinderen vóór hun derde verjaardag 'vooraan' worden aangemeld. Bij over-aanmelding wordt geloot, met voorrang voor broertjes en zusjes, en scholen zijn verplicht hun voorrangsregels transparant te maken. Zo krijgt ieder kind een eerlijke kans op een plek dichtbij huis. We blijven scherp monitoren of alle scholen zich aan deze afspraken houden, zodat het eerlijk blijft voor alle ouders. Wanneer de afspraken niet worden nageleefd, sturen we alsnog op een centraal aanmeldsysteem voor alle scholen.

We moedigen de ontwikkeling van de peuterklas aan. Sommige kinderen leren thuis te weinig spelen en praten. Voor hen is de peuterklas heel belangrijk. Want in groep 1 van de basisschool moet je dat wel goed kunnen. Daarom willen we dat die kinderen vanaf 2 jaar gratis naar de peuterklas kunnen gaan. In de peuterklas spelen kinderen van de voor- en vroegschoolse educatie en de kinderopvang met elkaar. We investeren in extra locaties. Bij het vernieuwen van onderwijshuisvestingen kijken we naar de mogelijkheid om ruimte toe te voegen voor kinderopvang en maatschappelijke ondersteuning.

De invoering van de 'brugfunctionaris' op scholen is een groot succes. Ze ontlasten de leerkracht en helpen leerlingen om hun weg te vinden naar ondersteuning die ze nodig hebben. Daarom bieden we alle scholen de mogelijkheid aan om een brugfunctionaris aan te stellen.

Leerlingen moeten hun school makkelijk lopend of met de fiets kunnen bereiken. We houden de auto op afstand, zodat kinderen veilig en zelfstandig naar school kunnen gaan. Ook middelbare scholen, MBO- en HBO-instellingen moeten goed bereikbaar zijn met de fiets of het OV. We letten hierop in het mobiliteitsbeleid.

Het is daarnaast belangrijk dat we passend onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen faciliteren, bij voorkeur binnen de bestaande scholenclusters.

4

FINANCIËEL

EN BESTUUR

Een toegankelijke en goed georganiseerde gemeente

We willen een stad zijn waarin het fijn wonen is en een stad die ruimte biedt aan gezond leven en gezonde mobiliteit, een stad waarin mensen omkijken naar elkaar en waarin we de regie pakken in de energietransitie. We zijn bereid om te investeren in deze ambities, met het uitgangspunt dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Zo zorgen we samen voor een duurzame en sociale stad voor iedereen.

4.1 De gemeente moet meer zelf doen

Alle Nederlandse gemeenten krijgen vanaf 2026 duidelijk minder budget dan in eerdere jaren. Dat wordt het ‘ravijnjaar’ genoemd, het financiële ravijn. GroenLinks-PvdA wil dat inwoners die steun nodig hebben zo min mogelijk merken van dit ravijnjaar.

Tegelijkertijd zijn wij ook een verantwoordelijke partij, die het belangrijk vindt dat de uitgaven van nu er niet voor zorgen dat toekomstige generaties Amersfoorters met de rekening komen te zitten. Om het gemeentelijke huishoudboekje op orde te houden, kijken we daarom liever naar het verhogen van de belastingen, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen: wie meer verdient, draagt ook meer bij. Maar ook dan kan het nodig blijven om te bezuinigen. We krijgen als stad te weinig geld van het Rijk voor het uitvoeren van onze taken. We zorgen dat bezuinigingen zo min mogelijk de kwetsbare inwoners en de noodzakelijke investeringen in de vergroening van de stad raken.

Minder inhuren van experts en interim-krachten

Als gemeente willen we minder experts en interim-managers van buiten inhuren en meer doen met eigen mensen. We willen niet langer een Regiegemeente zijn, dat is een gemeente die vanaf een afstand controleert of ingehuurde partijen goed hun werk doen binnen de gemeente. In plaats daarvan willen we meer vanuit onze eigen ambtelijke organisatie het beleid opzetten. Zo zijn we minder afhankelijk van anderen en houden we meer grip op de kwaliteit en continuïteit van

ons beleid. We handhaven de ambtelijke inzet op de belangrijkste beleidsthema's; wonen, energietransitie en duurzaamheid. We zorgen dat het sociaal domein overeind blijft en investeren geld dat overblijft vooral in sociale voorzieningen, zodat het geld ten goede komt aan degenen die dat het hardst nodig hebben.

Circulaire en groene gemeente-organisatie

We onderschrijven de nationale doelstellingen op het gebied van circulaire economie en zetten daar lokaal actief op in. Waar we invloed hebben, gebruiken we die. In onze eigen inkoop, de inrichting van de openbare ruimte en het stimuleren van ondernemerschap maken we maatschappelijk verantwoorde keuzes. Amersfoort is koploper in maatschappelijk verantwoorde inkoop en we willen dat dit zo blijft. Bij het inkopen van producten en aanbesteden van diensten zorgen we voor een zo laag mogelijke impact op het milieu en een zo groot mogelijke maatschappelijke bijdrage. We leggen de nadruk op de infrastructuur (de grootste impact) en onze eigen bedrijfsvoering (het goede voorbeeld). We gebruiken herbruikbare voorzieningen en de gemeente gebruikt zoveel mogelijk lokale en regionale producten, bijvoorbeeld op het gebied van catering, om de lokale en duurzame economie te stimuleren.

4.2 Versterken van de inspraak van inwoners

Het is van groot belang dat inwoners kunnen meepraten over de grote besluiten die hun stad vormgeven. Democratie is sterker wanneer meer stemmen worden gehoord, niet alleen de luidste of meest direct betrokkenen, maar juist ook de stille meerderheid die de stad draagt. Daarom zetten we in op bestuurlijke vernieuwing, met ruimte voor nieuwe vormen van dialoog tussen inwoners onderling en tussen inwoners en gemeente. Denk aan een gelote burgerraad of andere manieren om een brede en diverse groep inwoners te betrekken. Zo brengen we meer kennis, ervaring en belangen samen aan tafel en komen we tot besluiten die eerlijker, evenwichtiger en beter gedragen zijn.

“Democratie is sterker wanneer alle stemmen worden gehoord.”

In dat licht is het belangrijk om door te gaan met de pilot van de gelote burgerraad en het leerproces dat daar bij hoort. We willen dat burgers meer te zeggen krijgen over de keuze voor onderwerpen die besproken worden. Ook vinden we het belangrijk dat de burgerraad een goede afspiegeling vormt van Amersfoort. Daarom willen we dat er op meer kenmerken geselecteerd wordt dan alleen de buurt waarin mensen wonen, zoals leeftijd, opleidingsniveau en migratieachtergrond.

Wij zetten daarnaast in op een gemeente die bewonersinitiatieven stimuleert, versterkt, goed en gelijkwaardig samenwerkt en de juiste randvoorwaarden schept. Fouten maken mag.

Het referendum over het parkeerbeleid heeft tot veel onvrede en verdeeldheid geleid. Veel

inwoners voelen zich niet gehoord, ondanks de aanpassingen aan het oorspronkelijke plan. Daarom vragen we de gelote burgerraad welke rol een referendum kan spelen om burgers te laten meebeslissen over beleid. We willen zowel de burgerraad als de gemeenteraad laten informeren door experts van buiten de gemeente, met verstand van verschillende soorten referenda. Zo luisteren we beter naar de stad en versterken we de democratie.

In de komende periode moet de huidige burgemeester van de wet met pensioen en kiezen we dus een opvolger. We willen dat een brede groep Amersfoorters wordt gevraagd naar wat ze zoeken in een nieuwe burgemeester. Daarnaast willen we dat er bij elke stap van de werving wordt gekeken naar diversiteit, onder andere op basis van leeftijd, gender, opleidingsniveau en afkomst. Er moet ook actief buiten de ledenbestanden van de traditionele bestuurspartijen gezocht worden.

Amersfoort staat de komende jaren voor grote opgaven: de stad groeit, de ruimte is schaars, we moeten vergroenen en verduurzamen. Dat vraagt om keuzes die

ingrijpen in de leefomgeving van iedereen. Het is daarom essentieel dat niet alleen de sterkste belangen domineren, maar dat ook de stem van jongeren, ouderen, mensen met een beperking, laaggeletterden en andere groepen die minder vaak gehoord worden, een vaste plek krijgt in het gesprek. Met laagdrempelige ondersteuning en het principe van starten voor de start zorgen we ervoor dat ideeën, zorgen

en wensen van inwoners vanaf het begin worden meegenomen.

Tegelijkertijd zijn wij ervan overtuigd dat de overheid niet bang moet zijn om een duidelijke koers te zetten. Juist door richting te geven én inwoners vroegtijdig en breed te betrekken, ontstaat beleid dat zowel toekomstgericht is als stevig verankerd in de samenleving.

4.3 Zorgen voor goede informatievoorziening en voor privacy

Een goede informatievoorziening is heel belangrijk voor de gemeente, zodat alle inwoners op de hoogte zijn van de mogelijkheden en ondersteuning die de gemeente biedt. We moeten er daarbij goed voor zorgen dat de privacy en cybersecurity worden verbeterd om een datalek te voorkomen.

Informatievoorziening

De informatievoorziening over diensten en ondersteuning die de gemeente aanbiedt moet makkelijk te vinden en duidelijk te lezen zijn. Een inwoner van Amersfoort moet altijd weten waar hij terecht kan en dit op een eenvoudige manier kunnen navragen. Op dit moment zijn er in Amersfoort 55 verschillende armoederegelingen, zo bleek uit een inventarisatie. Dat is absoluut niet toegankelijk.

Soms hebben inwoners het gevoel er alleen voor te staan, maar inwoners en ondernemers moeten eerlijk, transparant en respectvol behandeld worden bij besluitvorming en dienstverlening. Daarom zetten we naast een ordentelijke dienstverlening in op een lokale ombudsfunctie. Het gaat immers om meer dan klachtenafhandeling. Het zorgt voor rechtsbescherming, herstel van vertrouwen en kwaliteitsverbetering van het bestuur.

Toegankelijk betekent ook: 'in de wijk.' In elke wijk moet de gemeente aanwezig zijn met een inloopspreekuur, op een plek waar mensen sowieso al komen; dat versterkt ook de functie van buurthuizen.

Privacy en digitale onafhankelijkheid

Hierbij is ook privacy van groot belang. Dat een inwoner goed moet weten waar hij of zij terecht kan, betekent niet dat zijn gegevens overal in

de gemeentelijke organisatie rondslingeren. De veiligheid van gevoelige informatie is van essentieel.

Bij organisatie en bestuur vinden we een groene inzet van belang. Dat gaat onder meer om de data-strategie. Data is een grote bron van vervuiling door de opslag bij datacenters. We willen dat de gemeente haar voetafdruk op dit onderwerp beperkt en naar voorbeeld van Amsterdam een groene datastrategie ontwikkelt.

Daarnaast komt ook digitale onafhankelijkheid steeds hoger op de agenda te staan. We zijn op dit moment te veel afhankelijk van grote bedrijven voor het beheer van de data die we gebruiken. Dat gaat om informatie van burgers en de interne processen van de gemeente. We streven naar een gedegen strategie voor databeheer waarin deze afhankelijkheid wordt beperkt.

Ten slotte moeten we een gedegen visie ontwikkelen op hoe we kijken naar AI, met een goed onderbouwde ethische afweging. Hierbij is belangrijk dat we AI terughoudend toepassen. AI kan bijvoorbeeld wijkteams helpen sneller te werken, maar het mag nooit leiden tot ondoorzichtige algoritmes of discriminatie. Dat is ontoelaatbaar. AI mag nooit in het nadeel van onze inwoners uitpakken.

Verantwoording en woord van dank

Voorzitters verkiezingsprogramma commissie

Duco Bannink & Frans Prins

Dank aan de verkiezingsprogramma commissie

Willem van Sermondt, Jan Gert Rinsema, Nadya Aboyaakoub-Akkouh, Rob Smulders, Youssef El-Messaoudi, Rachida Issaoui & Jasper Fastl

Speciale dank voor al het vele werk achter de schermen

Aan de fracties van GroenLinks Amersfoort en PvdA Amersfoort. Ook speciale dank aan Tycho Botter-Groenendijk voor zijn actieve inzet vanuit de denktank.

Dank voor de opmaak van het programma

Endure design

Ten slotte onze dank

Aan alle leden, besturen en organisaties die meegelezen hebben en het programma nóg veel beter hebben gemaakt.